05
S-67

Anul III Septembrie—Octombrie 1935 CENZURAT No. 14—15

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

N. Dragomir . . . . . Educaţie şi democraţie.
G. Raşcu . . . . . Marea Neagră.
G. Cuculescu . . . . . Valoarea educativă a imitaţiei.
Th. Balmuş . . . . . Educaţie şi cultură naţional-românească.
Ilie Isbăşescu . . . . . După moarte.... (versuri).
I. Cioabă . . . . . Sanatoriul Asociaţiei învăţ. lăpuşneni.
I. Nagacevschi . . . . . Din roadele unei cooperative şcolare.
Ion Bădărău . . . . . Tineretul învăţătoresc şi momentul actual.
D. Ionaşcu . . . . . Şcoala şi învăţătorul basarabean.
Gr. Maximilian . . . . . Suntem învăţători.... (versuri).
Spiru Vutcaru . . . . . Să facem politică?.
M. Spiridonică . . . . . Realităţi sătesti.
Petru Ţanţu . . . . . Mâna stângă.
C. Balaur . . . . . Intrebări.
Şc. aplicaţie . . . . . Lecţie model.

cit. 6462

RECENZII:

Cărţi: „Şcoala de experimentare" de *I. C. Petrescu*, recenzată de *N. Blagoi*.
„Omule cunoaşte-te" de *N. Popovici*, recenzată de *N. Olaru*.
„Reviste". Bibliografie. Informaţiuni. Buletinul Asociaţiei.
Regulamentul învăţământului. Necrolog. Balanţa băncii pop. „Spiru Haret".

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIILOR INVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

Educaţie şi democraţie.

Este adevărat că democraţia e cea mai bună formă de viaţă publică, fiindcă ea susţine că orice suflet omenesc are valoarea lui absolută şi în consecinţă ea trebue respectată. Acesta e principiul pentru care în primul rând a luptat revoluţia franceză şi pe aceeaşi temă variază toate democraţiile.

Dar dacă privim cât de departe este practica vieţii democratice de teoria ei, înţelegem că şi în această direcţie fantazia propoveduitorilor, desigur bine intenţionaţi, a socotit că poate falsifica realul ori poate îndepărta firescul.

Şi dacă admitem că ideea democraţiei curente a fost aplicată şi în viaţa socială măruntă, ca şi în mecanismul de stat, înţelegem atunci haosul pe care-l întâlnim în toată viaţa publică pe aproape toată suprafaţa globului.

In ce priveşte democraţia românească s'a spus de atâtea ori că ea s'a înfăptuit în chipul cel mai jalnic şi dureros. Nu discutăm motivele cari au dus la această democraţie, căci în parte ele au fost obligatorii; dar condamnăm metodele cari au creat această jalnică tragi-comedie cu urmări foarte serioasă. E în adevăr de neînţeles că s'a putut ajunge ca votul omului incult să preţuiască tot atât de mult, ca a celui mai înalt intelectual fie el savant, academician, sfetnic, etc.; ba să spunem mai exact votul ignorantului e chiar mai preţuit decât a întelectualului, fiindcă mai uşor poate fi captat de politicieni. Nu ne mai punem întrebarea despre calitatea legilor fabricate cu asemenea sistem de elecţiune a reprezentanţilor naţiunii.

E pe de altă parte tot atât de neînţeles, că neîncetat ne întrebăm de ce produsele noastre agricole sunt de aşa proastă calitate, atunci când s'a dat pământ ţăranilor fără a-l învăţa cu adevărat cum trebue să-l cultive şi mai ales fără a-l pune în situaţia materială de a-l munci raţional şi prin urmare cu spor.

Acestea ca şi alte mai mărunte fenomene social-politico-economice sunt caractere cari au produs în mintea câtorva sfetnici mai bine chibzuiţi, oare care nelinişte şi i-a silit să caute remedii. Dar cum problema e grea şi complicată deslegarea ei nu a dus de cât la imaginarea câtorva mijloace mediocre pentru lecuirea răului, ca de pildă propaganda culturală, ori „ofensiva culturală", iar astăzi pompoasa trâmbiţare a „culturalizării maselor". Ele însă au fost şi rămân cu drept ori fără dreptate vorbe în vânt, oricât de răspicate vor fi fost ele rostite. Poporul nostru de jos nu e un intelectual şi deci nu e un amator de idei.

Au făcut nespus mai mult punctele agronomice, zootecnice ori viticole, precum şi crearea celor câteva sate model, ori opera celor câteva echipe de monografişti ale Institutului social român din Bucureşti, cari au făcut apel la spiritul de observaţie a poporului, la bunul lui simţ gospodăresc ori la coarda sentimentală când a fost vorba de omenie. Dar aceste sporadice încercări sunt abia picături de rouă pe vreme de secetă. Efectele au fost neînsemnate fiindcă toate aceste influenţe se îndreptau numai asupra oamenilor maturi, împietriţi de vreme ori încăpăţinaţi de nevoi, dar mai ales fiindcă în puterea unei legi psihologice un inconştient format într'o viaţă întreagă şi într'o anumită mentalitate nu poate fi transformat au isgonit din suflet prin câteva conferinţe, cari fac apel la intelectul absent al incultului, sau prin câteva opere de reclamă cari mai curând pot desamăgi pe cei timizi.

De aceea opera trebue începută de acolo de unde se poate construi; iar lucrul început necesită lungi şi serioase aştep ări.

Educaţia democratică cea cu adevărat trebue începută

de la generaţiile tinere şi trebue organizată cel puţin din şcoală şi prin şcoală.

* * *

Democraţia atinge trei laturi de existenţă a individului: socială, cetăţenească şi naţională. *Cea socială* se referă la traiul omului în comun, la relaţiile lui cu ceilalţi membri ai societăţii în care trăeşte (oraş, târg, sat, cătun ori altă comuniune) şi în această privinţă are o parte comună cu morala care tinde a reglementa balanţa celor două instincte adverse, egoism şi altruism. *Latura cetăţenească* priveşte pe individ în chestiunea mecanismului legal al osaturii societăţii mari, care reglementează relaţiile între individ şi conducere, adecă între individ şi stat. Pentru aceasta trebue deosebit „socialul" de cetăţenesc, călăuzindu-ne şi prin forma lui de reglementare; obligaţiile sociale sunt morale, aproape facultative, pe când cele cetăţeneşti sunt juridice, poruncitoare.

In sfârşit *latura naţională* a vieţii publice priveşte solidaritatea omului cu pământul ţării, cu tradiţia strămoşească, cu glasul sângelui, cu comunitatea de limbă, datine, etc. etc. etc. Obligaţiile naţionale, patriotice sunt de data aceasta pur sufleteşti, lipsite de interes personal imediat şi nereglementate.

Dacă în relaţiile sociale opinia publică de pildă îl obligă moralmente pe om la o anumită atitudine de viaţă, dacă în cele cetăţeneşti legea juridică îi determină cauzal drumul, în viaţa naţională însă, obligaţia de a fi solidar cu naţia, cu patria curge din convingerea personală şi îşi are obârşia în conştiinţa ce o are omul despre ţară şi neam.

Precum vedem acestea sunt trei situaţii deosebite ale omului în viaţa publică şi în calitatea noastră de dascăli trebue să ne sezisăm serios de ele.

Individul trebue format pentru toate aceste trei funcţiuni ale vieţii publice şi trebue prin urmare să distingem în această privinţă trei feluri de educaţie: o ***educaţie socială*** a individului, o ***educaţie cetăţenească*** şi o ***educaţie naţională-patriotică.***

Educaţia socială trebue să pregătească pe individ pentru societate, să formeze un membru al societăţii, solidar la acelaş scop al societăţii în care trăeşte (sat, târg, oraş, etc.) şi să contribue de bună voe la prosperarea ei.

Educaţia cetăţenească pregăteşte pe individ pentru bunul mers al statului, făcându-l conştient de drepturile şi datoriile lui înscrise în legi. Pentru aceasta cea mai mare virtute cetăţenească stă în ascultarea de legi.

Educaţia naţională pregăteşte pe individ pentru prosperarea patriei, naţiunii din care face parte şi suprema obligaţie cere sacrificiul propriei persoane pentru apărarea cauzei patriei sale. Ori aceasta se poate realiza numai şi numai prin educaţie. Patrioţii se nasc mai puţin cât ei se formează prin educaţie.

In şcoală realizarea acestor trei feluri de educaţie a individului pentru viaţa publică se poate face în afară de învăţământul sistematic şi prin atâtea opere inter şi paraşcolare.

Astfel: educaţia socială se mai poate realiza prin comunităţile de muncă şcolare (cultivarea grădinei, ateliere, societăţi sportive, etc.), excursiile, coloniile şi caravanele şcolare cercetăşie, corespondenţă interşcolară, Crucea roşie a copiilor, cooperative, etc. Educaţia cetăţenească se poate realiza prin organizarea de auto-disciplină, cunoscută la noi sub expresia de „conducere de sine" a clasei ori a şcoalei, prin instituirea diverselor servicii şcolare de conducere (şefi, monitori, etc.). Educaţia patriotică se poate realiza prin serbări şcolare, lectură particulară, teatru, cinematograf, cercetăşie, organizaţii preregimentare, etc.

In concluzie nu ne putem opri de a preciza că prin învăţământ sistematic bazat pe multă conştiinciozitate şi prin atâtea creaţii de realizare colectivă se poate înfăptui o democraţie adevărată, în care „legalul" să se sprijine pe moral, „socialul" pe firesc şi „naţionalul" pe spontaneitate.

N. DRAGOMIR

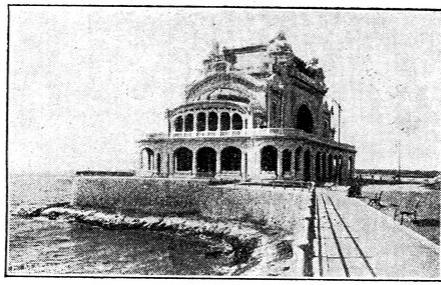

Cazinoul din Constanţa.

Marea Neagră.

Ţara noastră are o graniţă în formă de cerc puţin turtit, în lungime de 2627 klm. din cari 84% reprezintă graniţă terestră şi numai 16% graniţă marină. Dunărea parcurge 600 klm. pe linia de hotar, Nistrul 730 klm. iar ţermul mărei are 420 klm. Deşi apele româneşti ale mărei noastre nu depăşesc 20 klm. lărgime, este bine de a cunoaşte ceva din geneza şi istoricul acestei mări.

* * *

Marea Neagră întrece ca suprafaţă ţara noastră întreagă, care ar putea sta în mijlocul ei ca o insulă enormă, căci măsoară 453.000 klm.^{2} In vremurile depărtate geologice, marea care o vedem astăzi la Constanţa cu valurile ei de un albastru opac, se unea cu Caspica pe stepa ponto-caspiană şi mai departe pe şesul lui Obi, cu Oceanul Inghetat. Mai târziu apele s'au retras din cauza evaporaţiei intense şi astăzi au rămas gropile sărate ale lacului Balc ş, Aral şi Caspica, cu nivelul sub al Mediteranei. Marea Neagră era pe atunci

izolată şi cam cu 50 m. sub nivelul celei de astăzi. Golful Odessei nu există iar insula Şerpilor era o movilă pietroasă pe uscat. Dar se produce plesnirea strâmtorilor şi imediat apele calde şi sărate ale Mediteranei năvălesc în căldarea Mării Negre printr'o cascadă uriaşă, iar inundaţia acopere malurile joase formându-se golful Odessei şi stânca noastră devine insulă, din care valurile muşcă necontenit.

Marea Neagră este deci o mare mixtă produsă prin ingresiune sau scufundare şi mărită prin transgresiune. Atunci s'a rupt lanţul ce unea Balcanii cu Iaila-dag din Crimeea. Şi astăzi apele calde ale mării Mediterane năvălesc în Marea Neagră, numai că nimeni nu mai aude zgomotul cascadei care curge pela fundul Bosforului.

Excesul acestei ape sărate şi calde, scoate afară pe cea dulce şi uşoară de deasupra, strânsă din afluenţi şi ploi. S'a format astfel în strâmtorile Bosfor şi Dardanele, doi curenţi suprapuşi: unul pe deasupra, mai uşor şi mai iute venit din Marea Neagră, şi altul pe dedesupt, greu şi domol venit din marea Egee şi Marmara. Datorită acestor curenţi, marea Neagră are patru curiozităţi, pe care nu le are nici o mare de pe lume: a) până la 200 m. adâncime reprezintă temperatura de 7°, iar de acolo până la fund 9°° (care cifră este identică cu media ţărei noastre); b) nu există curenţi verticali ca în Mediterana, aşa că aerisirea nu se poate face până la fund. Din cadavrele peştilor emană gazuri toxice cari fac ca apele mărei să fie populate dela 200 m. în jos numai de microorganizme. Astăzi curentul cald pornit pe sub Bosfor şi înaintând spre Nord, a ajuns aproape de suprafaţă la sudul Crimeei, unde clima şi vegetaţia sunt mediteraniene; c) Crivăţul care bate tot timpul anului, nu poate intra pe suprafaţa acestei mări, decât prin golful Odessei unde ţermul n'are munţi, astfel că spală apa din acea regiune îngrămădind-o în Bosfor. Strâmtoarea fiind îngustă, se formează un curent circular cu dublu circuit care ocoleşte întreg bazinul mărei invers acelor unui ceasornic. Din pricina aceasta ţermul de Vest, începând dela capul Midia, e rupt de valuri, iar pentru navigatori, plutirea pe această mare e foarte pri-

mejdioasă din cauza vârtejului lichid; d) Tot din această cauză, apele stau mai ridicate spre Caucaz cu $4^1/_2$ m.

Marea Neagră e lipsită de golfuri bine adăpostite şi de insule; iar adâncimea maximă (2360 m.) egalează aproximativ înălţimea Carpaţilor noştri alpini.

Numirea pare a fi în legătură cu ceva fizic (pământul negru sau cernozeum) sau e ceva psihic (Pontos Axinos sau mare neospitalieră, din cauza furtunilor). Grecii numind-o Pontos Euxinos (mare ospitalieră) au procedat la fel cu Normanzii când au botezat ţara de ghiaţă: Groenlanda!

In anticitate, valurile mărei Negre producătoare de naufragii au înspăimântat pe toate popoarele riverane care nu s'au îndeletnicit cu navigaţia. Totuşi fiecare dorea să se menţie în vecinătatea valurilor ei fascinante şi bogate în peşte. Dacii cu Boerebista ajunseseră la Krune, Romanii cuceriră Scyţia minor, Taurida şi Colchida, Mircea cel Bătrân puse stăpânire pe ţara lui Dobrotici intitulându-se domn dela munţi la mare, iar Ştefan cel Mare prin Chilia şi Cetatea-Albă împânzise suprafaţa mărei cu pânzare moldoveneşti, care pe atunci se numea *lacul moldovenesc.*

Navigatorii cari au îndrăznit să înfrunte talazurile acestei mări pline de capricii, au fost streini veniţi de departe; ca Fenicienii, Grecii şi Genovezii, ce au populat ţermurile Pontului Euxin cu frumoase colonii comerciale şi cetăţi întărite. Dionyzopolis, Bizone şi Istriopolis erau celebre încă cu 6 secole înaintea lui Christ, iar în evul Mediu, Moncastro dela limanul Nistrului şi Caffa din Crimmea, cu dogi ca la Veneţia, adăposteau corăbii italiene în drum spre Caucaz şi în relaţii comerciale cu India.

Odată cu descoperirea Americei, ocolirea Africei şi ocuparea strâmtorilor de către Turci, navigaţia decade pe această mare şi valurile ei rămân pustii, transformându-se într'un *lac turcesc.* La 1774 pacea dela Kuciuk Cainargi dă Rusiei dreptul de a face liber comerţ pe marea Neagră iar deschiderea canalului Suez, aduc interese streine aici la gurile Dunărei. Atunci Anglia, Rusia şi Austria se concurează. Anglia face în 1860 trenul dela Cernavoda la Constanţa, în locul canalului proectat; Rusia prin construirea portului Odessa tinde

a ajunge la Brăila, iar Austria ocupă Ada-Kaleh şi aduce puternice monitoare pe Dunăre. Pentru împăcarea intereselor se înfiinţează *Comisiunea Danubiană* care există şi astăzi. La 1856 Rusia e îndepărtată dela gurile Dunărei, dar îşi construeşte în 1871 o puternică flotă de război în marea Neagră, ţintind Constantinopolul. La 1878 capătă din nou gurile Dunărei cu ajutorul lui Bismark şi la 1885 se dă libertatea navigaţiei pe marea întreagă.

Astăzi Rusia şi Austria nu mai figurează în Comisiunea Danubiană, iar noi Românii am rămas cei mai de aproape interesaţi — căci vecinii noştri, cu excepţia Poloniei, privesc spre alte mări. Cu toate că adevăratele guri ale Dunărei sunt la Bosfor şi Dardanele, ţermul nostru de mare ne deschide pentru comerţ o fereastră spre Mediterana, iar vasele noastre ajung până în porturile Spaniei şi ale Algeriei. Ridicarea flotei sovietice dela revoluţie încoace, alianţa turco rusă şi pactul de neagresiune cu noi, tind însă a transforma marea noastră într'un *lac rusesc*, căci cea mai mare lungime de ţărm e sub stăpânirea U. R. S. S.

G. RAŞCU, prof.

Plaja Mamaia.

Valoarea educativă a imitaţiei.

Ceeace suntem, se datoreşte mult spiritului de imitaţie.

Omul, din fire, este o fiinţă imitativă. Copilul vine pe lume cu anumite predispoziţli, moştenite prin ereditate sau atavism dela predecesorii săi. Odată cu aceste predispoziţii el se naşte şi cu spiritul de imitaţie, acea tendinţă sau impulsie internă de a săvârşi, inconştient, unele acte văzute sau auzite în lumea exterioară din care face parte. Acest lucru se vede chiar după câteva luni, când începe să emite câte ceva din cele auzite de la mama-sa, când îşi mângâie odrasla.

Pe măsura ce copilul creşte şi spiritul de imitaţie la unii mai puternic, la alţii mai slab, începe să se desvolte, ca orice altă predispoziţie înăscută, mai întâiu natural, mai târziu prin educaţie. Această din urmă desvoltare, cea mai interesantă pentru noi, cade mai mult în sarcina familiei, sub a cărui îngrijire se află copilul şi a şcoalei, unde educatorul joacă un rol deosebit. Copilul imită dela cei ce-l înconjoară tot ceeace-l împresionează, fie bun sau rău, formându-şi mai târziu multe apucături sau deprinderi, cu care va activa în viaţă.

Lăsând la o parte alte înfluenţe dăunătoare, venite din alte părţi ale mediului social—de pildă strada—familia este cea dintâi unde copilul poate să-şi formeze deprinderi bune sau rele, după atmosfera morală ce predomină. O 'spun aceasta, fiindcă deprinderile căpătate în copilărie, când copilul prinde mai uşor şi păstrează mai mult, sunt atât de puternice, încât pot rămâne calităţi sau slăbiciuni pentru toată viaţă. Intreaga lui copilărie este un complex de acte însuşite prin spiritul de imitaţie dela cei adulţi. Chiar în jocurile lui nu se văd altceva decât nişte imitaţiuni de acte serioase, executate de adulţi în lupta pentru întreţinerea vieţii.

Ce sunt jocurile băieţilor „de-a călăritul" jocurile fetiţelor „cu păpuşele" de cât nişte acte însuşite dela părinţii lor, pregătindu-i astfel, pe nesimţite, pentru viaţa socială de

mai târziu. In relaţiile lor cu copiii, părinţii trebue să se stăpânească de a arăta unele slăbiciuni, către cari pot fi înclinaţi, pentru a nu fi imitate şi traduse în fapte reale când aceştia vor fi mai mari. In şcoală trebue să desvoltăm spiritul de imitaţie la elevi, fiindcă mari sunt roadele lui.

Elevii sunt ceeace este învăţătorul lor. Dacă adesea se vorbeşte de exemplul în şcoală, apoi aceasta se face numai prin spiritul de imitaţie. Nu trebue să pretindem niciodată dela elevi, ceeace nu cunoaştem noi.

A-i arăta copilului cum să facă un lucru, e mult mai bine decât atunci când i-am porunci să facă acel lucru. Rezultatele căpătate prin exemple sunt mult mai avantajioase decât acele din simple îndemnuri.

Atmosfera ce predomină într'o şcoală este o adevărată tradiţie, care se menţine continuu prin imitaţia precinuită de exemplul învăţătorului şi a primilor şcolari cu caracter predominant. Un exemplu: Doctorul Arnold al şcoalei din Rugby a imprimat ca o pecete propriul său caracter elevilor celor mai mari, cari la rândul lor au înfluenţat pe cei mai mici încât, se spune, că elevii şi-au păstrat caracterul special din şcoală toată viata. Alt exemplu: In clasa treia primară aveam câţiva şcolari ale căror caractere tari, predominau asupra celorlalţi copii din aceeaşi clasă.

Tot ce făceau primii, căutau să facă şi ceilalţi la studii, joc, sau conduită. In cazul acesta ar trebui să-i supraveghem mai mult pe cei cu caracter predominant, pentru ca tot ce vor face, să fie fapte demne de imitat pentru ceilalţi. Astfel am uşura întrucâtva sarcina noastră de educatori, atunci când se întâmplă să fie mai populate clasele pe care le conducem. Dacă în orice şcoală predomină o anumită atmosferă, cum am spus, atunci ea se poate schimba prin intervenirea influenţei unei noui personalităţi. Imitaţia se se transformă pe nesimţite în emulaţie. Emulaţia se transformă la rândul ei în ambiţie, care e strâns legată de combativitate şi amorul propriu. Aceste cinci tendinţe, sunt într'o strânsă legătură reciprocă, greu de separat, încât cu un singur termen le-am putea numi — tendinţe către ambiţie.

După mulţi, ambiţia, combativitatea şi omorul propriu

sunt pasiuni josnice, aducând duşmănie şi rivalitate între şcolari. Chiar J. J. Rousseau spune în „Emil", să se facă comparaţie între progresele lui din ultimii ani şi acele din anii precedenţi. E nobil şi acest lucru.

Dar omul este o fiinţă socială, trăieşte şi lucrează în societate. Sentimentul revalităţii este baza întregii noastre fiinţe şi tot progresul social se datoreşte numai lui. Se recomandă, ca în ateliere să se lucreze simultan cu toţi elevii, pentru că se lucrează mai uşor şi cu mai multă precizie. Multe lucruri grele, lucrate în comun, par mai uşoare decât sunt în realitate.

Combativitate este o însuşire care nu lipseşte nici unui om cu caracter, curagios şi întreprinzător, dornic de a învinge prin propriile sale puteri: fizice sau sufleteşti orice dificultăţi ce eventual i-ar sta în cale. Un om, fără amorul propriu, este lipsit de iubirea de sine, care nu se preţuieşte în faţa semenilor, lăsând să fie o unealtă în mâinile lor. Să deşteptăm, deci, în copil această frumoasă calitate.

Spiritul de imitaţie predomină pretutindenea între indivizi — popoare şi generaţii. Popoarele se civilizează, imitându-se unele pe altele.

Invenţiunea şi imitaţia ar fi ca două picioare uriaşe, pe care omenirea păşeşte în mersul ei istoric.

Cunoscând importanţa acestor tendinţe instinctive în bunul mers al omenirii, trebue să le cunoaştem, să le stimulăm, întrebuinţându-le în aşa fel, în cât să ne alegem cu cât mai mult profit şi cât mai puţină pagubă.

Să fim de părărea criticului doctrinei lui Rousseau, care a spus că resortul cel mai puternic al activităţii este să vezi pe alţii în acţiune.

Pregătirea tineretului, pentru a forma buni cetăţeni ai ţării, atârnă mult de exemplul primit în şcoală şi familie, prin spiritul de imitaţie.

G. CUCULESCU.

Educaţie şi cultură naţional-românească.

Dela prima vedere, titlul acestui articol ar părea banal, dat fiind faptul că mulţi sunt convinşi că'n ţara noastră educaţia, care se dă prin şcoli, e mai mult decât naţional-românească. Aceştia sunt profund greşiţi în convingerea lor, căci cruda realitate ne desvăluie multe rele de care suferă educaţia în ţara noastră.

Pedagogia deşi şi-a propus, prin diferite mijloace, rezolvarea şi ajungerea la adevăratul ţel, totuşi nu s'a ajuns la rezultatul dorit. Orice individ are un Dumnezeu, o limbă şi o patrie. Fiecare educator s'a străduit să facă din fiecare cetăţean un om onest — cult, folositor lui, altora şi'n special patriei sale. Educaţia însă trebuie şă fie diferită dela popor la popor. Caracterul rasei noastre e cu totul deosebit de al celorlalte rase.

Idealurile noastre, credinţele noastre sunt cu totul diferite de acelea a bulgarului sau ungurului. Primejdiile interne şi externe iarăşi sunt diferite de acelea care stau în calea progresului altor popoare. Date fiind toate acestea, şi educaţia noastră trebuie canalizată spre alt făgaş. Datele etnice, geografice, politice, încă sunt puternice susţinătoare a unei educaţii şi culturi naţional-românească. Toleranţa şi sentimentalismul nostru specific a trecut orice limită şi, atât timp cât suntem înconjuraţi de vecini, dornici de expansiune teritorială, trebuie să ne creştem generaţiile în o altă educaţie, decât aceia pe care le-am dat-o până acum. Fiecare popor e dator să lupte pentru individualitatea sa etnică. ***D-l Prof. Găvănescu*** zice: „In orice ţară ar fi educatorul, trebuie să-şi dea seama de aspiraţiile generale ale poporului din care face parte; şi atunci substituindu-se dorinţei totului etnic, să conducă sufletele tinerilor, modelându-le evoluţia spre această direcţie ideală.

Când e vorba de o naţiune mică ca a noastră înconjurată de atâtea deosebite popoare, cu interese de multe ori opuse alor noastre, problema educatorului se impune dela sine". Noi trebuie să realizăm creşterea vieţei interne. Orice individ component al naţiunei noastre, trebuie să devină prin educaţie o forţă atât fizică cât şi psihică. Azi, mai mult ca oricând, avem mulţi patrioţi, din care unii interesaţi. Se găsesc şi oameni cari strigă în gura mare „Trăiască România" dar din faptele lor, nu reese că o fac din suflet, sau din convingere adevărată. Căci ce fel de patriot e acela care părăseşte ţinuturile pitoreşti ale ţării sale şi se duce în alte ţări streine, vărsând fără pic de milă acolo sumele provenite din bogăţia pământului ţării in care s'a născut? Sau ce fel de patriot e acela, care depune economiile lui, (sau mai ştiu eu cum să le numesc) la bănci streine? Deci, e ceva şubred în felul cum noi ne educăm generaţiile. La noi, istoria şi geografia ţării se predau pe multe locuri ca şi cea universală, sau alt obiect de învăţământ, memorându-se până la tâmpenie. Istoria şi geografia ţării se simte, nu se învaţă. Sunt — poate — şi unii educatori, cari nu simt îndeajuns aceia ce trebuie să predea, atunci cum mai pot face să simtă alţii. Educaţia pe care o dăm noi în prezent tinerilor vlăstare, are multe lipsuri. Iredentiştii maghiari sunt fanatizaţi de istoria lor alcătuită bine înţeles pe temeiuri greşite. Prin istorie şi geografie înfiltrează în tineret atâtea idealuri şi atât patriotism, încât te miri cum îşi ajung ei scopul.

D-l Găvănescu zice undeva: „Cultivarea unei naţionalităţi pornite din impulsul iubirii de patrie, stă'n acord perfect cu iubirea generală de omenire. Patriotismul, e condiţiunea şi semnul iubirii de omenire. E utopic şi absurd, să neglijezi aceia ce poţi face pentru ţara ta, sub pretext că vrei să ridici întreaga omenire la ideal".

Frumoasă o fi Elveţia, Franţa etc., dar ţara

noastră trebuie să ne fie scumpă şi dragă mai mult de cât oricare alta. Ca să ajungem la acest rezultat, trebuie să schimbăm felul de educaţie ce trebuie să dăm azi viitorilor cetăţeni ai României. Fiecare dintre noi trebuie să aibă conştiinţa de om „ca român" şi aşa de mult să se familarizeze cu această demnitate, încât să-i pară altă formă de viaţă de nesuportat. Educatorii trecuie să se sesizeze de aceasta şi ei înşişi să-şi îndrepte neajunsurile.

Să avem deviza: „Câţi români, atâtea forţe de neînvins.

TEODOR BALMUŞ.

După moarte.

Răceala tristului mormânt
E aceeaş care o-am simţit
In scurta-mi viaţă pe pământ,
In care atât am suferit;

Iar greul pietrii, ce mi-aţi pus,
Să mă despartă o zi de voi,
E ca şi greul ce l-am dus
In viaţa-mi plină de nevoi.

Vor trece ani şi-or veşteji,
Cu ei, trecutul nostru greu...
Va fi, pe când, voi nu veţi fi
Decât atât ce sunt azi eu.

ILIE ISBĂŞESCU.

Sanatoriul Asociaţiei învăţăt. Lăpuşneni.

S'a spus—şi cu drept cuvânt—că, printre multele asociaţii profesionale din ţară, cele mai bine organizate atât din punct de vedere administrativ, cât şi economic sunt cele învăţătoreşti.

De la războiu încoace, dar mai ales după contopirea asociaţiilor regionale din Basarabia, Bucovina, Banat şi Ardeal într'o Asociaţie generală mare şi puternică, sub conducerea vajnicului luptător D. V. Ţoni, *secţiile—sau mai bine zis Asociaţiile judeţene—au început să se întreacă nu numai în manifestări spirituale, menite a ridica şcoala şi prestigiul învăţătoresc, dar şi în realizări de ordin gospodăresc.*

Mai în fiecare judeţ s'au înfiinţat bănci de credit, case de ajutor reciproc pentru ajutorarea familiilor în caz de deces, cooperative cu librării şi articole de îmbrăcăminte şi consum, apoi reviste pentru apărarea şi susţinerea drepturilor legitime ale corpului didactic, etc.

Toate acestea au contribuit foarte mult la întărirea creditului

Sanatoriul învăţătorilor din jud. Lăpuşna. La Sergheevca, jud. C. Albă,

învăţătorului, punându-l în situaţia de a putea face faţă nevoilor urgente ale familiei, chiar atunci când Statul *n'a putut să-i achite câteva luni dearândul nici salarul de mizerie la care avea dreptul.*

Asociaţia lăpuşneană, care — dela unire — şi-a păstrat tot timpul independenţa profesională, fiind ferită de amestecul politicii de partid, a putut să grupeze în jurul ei pe toţi învăţătorii din judeţ, formând un corp solidar, gata la orice jertfă pentru binele şcoalei şi apărarea intereselor învăţătoreşti.

*Astfel în anul 1930, Comitetul Asociaţiei a înfiinţat o „*Casă de ajutor reciproc*" la inceput numai cu 31 membrii, azi numărul lor trece de 400.*

In anul 1932, acelaş comitet, care—cu mici complectări— conducea destinele asociaţiei de aproape 14 ani de zile, a găsit cu cale să înzestreze asociaţia cu un lăcaş de odihnă pe malul mării, pentru învăţătorii suferinzi.

Astfel, cu suma de 200.000 lei, strânsă dela membrii corpului didactic în acest scop, s'a cumpărat în staţiunea balneară Sergheevca—Şabolat, *jud.* Cetatea-Albă, *vila proprietatea D-lui Bărbulescu.*

Această măreaţă clădire—transformată în sanatoriu—este aşezată pe malul limanului, în locul cel mai pitoresc al acestei staţiuni balneare.

Are o privelişte frumoasă spre mare, o grădină plantată cu flori, pomi fructiferi şi arbori decorativi, localul fiind tot timpul îmbălsămat de mirosul puternic al florilor şi ierburilor din stepa din vecinătate.

Acest sanatoriu a fost o mare binefacere pentru învăţătorii suferinzi din judeţ, deoarece au scăpat de specula cu închirierea camerilor particulare, pe de altă parte, au putut duce timp de 20 sau 30 zile de vacanţă o viaţă intelectuală, între colegii lor, cu care puteau să împărtăşească din bucuriile şi durerile unui întreg an de şcoală.

Dacă până acum de acest sanatoriu s'au folosit numai învăţătorii din judeţ, cred că în viitor el ar putea deservi şi interesele colegilor din alte judeţe ale ţării şi iată cum:

Sunt asociaţii judeţene care au sanatorii la munte, de care nu se pot servi învăţătorii de acolo bolnavi de reumatism. Tot

estfel şi noi avem un procent destul de mare de învăţători tuberculoşi, sau bolnavi de alte boale ale căilor respiratorii, care nu se pot duce la mare.

In acest caz, printr'o bună înţelegere cu fraţii noştri de peste Prut şi reprezentanţii asociaţiilor în comitet, am putea ajunge la un schimb de locuri, oferindu-le atâtea paturi—bineînţeles din cele disponibile—în sanatoriul nostru, câte ne pot pune ei la dispoziţie în sanatoriile lor dela munte.

Acesta ar fi cu adevărat un ajutor reciproc între membrii ce compun aceeaşi familie, acelaş corp profesional, care luptă pentru acelaş ideal: **ridicarea şcoalei şi promovarea învăţământului naţional.**

Prin această înfrăţire şi prin împărtăşirea laolaltă a suferinţelor noastre dăscăleşti, ne-am apropia şi mai mult sufletul de al fraţilor noştri din celelalte provincii ale ţării, iar ziua de mâine ne-ar găsi—poate—şi mai strânşi uniţi în faţa oricărei primejdii dinăuntru, dar mai ales a pericolului revizionist din afară.

Dar, pentru ca sanatoriul nostru să corespundă acestei din urmă cerinţe, trebue ca:

Învăţătorii în faţa Sanatoriului dela Sergheevca, 1935.

Asociaţia lăpuşneană să păşească la construirea a încă 5—6 camere în etajul al II-lea, conform scheletului şi planului conceput de fostul proprietar.

In etajul de jos—pe lângă cele 5 camere, destul de luminoase şi spaţioase—s'ar mai putea face încă una, prin închiderea verandei. In acest caz, s'ar putea folosi până la 40 învăţători, în fiecare serie.

La nevoie, fiindcă sanatoriul dispune de teren disponibil, s'ar putea construi şi barăci de scânduri, după modelul celor dela Techirghiol, sau alte staţiuni balneare din ţară. Asemenea locuinţe, ce ne par cu totul primitive, sunt destul de higienice şi potrivite pentru traiul de o lună, două, în arşiţa de vară a soarelui.

Şi-apoi—când e vorba de căutarea sănătăţii—nu trebue să avem pretenţiunea confortului de acasă.

In orice caz, până la viitoarea adunare generală—ordinară, când se va vota şi bugetul, colegii au tot timpul să mediteze asupra acestei chestiuni.

Până atunci, poate ne va ajuta Dumnezeu ca să avem şi **Căminul** *mult dorit, pe care-l aşteptăm de atâta amar de vreme.*

Conştiinţa datoriei, care a călăuzit conducerea asociaţiei oridecâteori a fost vorba de înfăptuirea unui lucru bun pentru corpul didactic, cum şi spiritul de solidaritate de care au dat şi de această dată dovadă colegii în colectarea sumelor pentru cămin, ne dau dreptul să credem că în curând firma Asociaţiei lăpuşnene va străluci măreţ şi pe frontispiciul celui de al doilea imobil cu sediul în **Chişinău**, *unde colegii din oraş şi judeţ vor avea fericitul prilej de a se întâlni, pentru a-şi spune păsurile şi unde fii şi fiicele de învăţători vor găsi o găzduire părintească, nu ca cea de azi de pe la gazdele şi persoanele particulare.*

I. Cioabă.

Din roadele unei cooperative şcolare.

Cooperaţia şcolară e o problemă de mult lansată, discutată, ici pe colo aplicată, care în ultimul timp a luat un avânt şi mai mare, mai ales, după ce-a devenit obligatorie prin art. 119 din noua lege a învăţământului primar.

D-l A. Munteanu, directorul şcoalei de contabilitate şi educaţie cooperatistă din Chişinău, în art. său „Cooperaţia şcolară" publicat în mai multe numere ale revistei noastre, din anul 1 şi 2, ne-a edificat îndeajuns asupra înfiinţării, organizării şi conducerii cooperativelor şcolare, contribuind astfel la promovarea şi aplicarea acestor idei în practică.

Animat de aceste idei, am înfiinţat împreună cu ceilalţi colegi o asemenea cooperativă şcolară denumită „Fluturaşul" pe lângă şcoala de băieţi din comuna Corjevo, a cărei rezultate morale şi materiale obţinute au întrecut cu mult aşteptările noastre.

Această mică societate cooperatistă „Fluturaşul" a devenit o adevărată „şcoală pentru viaţă, prin viaţă".

Cu câtă dragoste şi demnitate a căutat fiecare membru al cooperativei să-şi îndeplinească însărcinarea ! Cu câtă râvnă să stăruia să se obţie dela furt, minciună, purtări rele, ca nu cumva să piardă calitatea de membru !

Iată, unde am putut vedea adevărata activitate proprie a copiilor, preconizată de şcoala activă, ţâşnind cu putere, când ei executau diferite lucrări, însărcinări, din propria iniţiativă pentru binele şi interesul comun.

Această deprindere de a tinde să fie cât mai desăvârşită de a lucra în comun pentru binele întregei societăţi şcolare, deprinderea de mic cu cooperaţia, cu spiritul de economie, cu anumite obligaţii, datorii faţă de mica lor societate, cari îşi impun singuri membrii prin procese-verbale ca: sădirea şi îngrijirea a câte un pom în curtea sau grădina părintească, plantarea cu arbori a râpilor, şi a locurilor neproductive, distrugerea ţâstarilor, a cuiburilor de ciori, strângerea omizi-

lor, îngrijirea monumentului eroilor, stăruinţa de a fi cinstiţi, cuviincioşi, serviabili etc. etc., — toate acestea îi vor face, când vor creşte mari, să fie oameni de iniţiativă, energici, de ordine, lucrând pentru binele societăţii, fiind conştienţi de drepturile şi datoriile lor cetăţeneşti.

Mica cooperativă şcolară mai sus menţionată a luat fiinţă c'un capital de 1670 lei, depuşi de 60 membri. In cursul anului şcolar expirat a avut un câştig net de 2194 lei, din care, afară de dobânzile achitate membrilor, într'un singur an, am putut procura şi înfăptui următoarele: una maşină de tuns, de care se folosesc toţi membrii, 200 volume, pagini alese, pentru bibliotecă, abonament la revista „Dimineaţa copiilor" pe un an, cărţi pentru premii şcolare, date elevilor în sumă de 300 lei, pomul de Crăciun, carton, hârtie, pânză etc. pentru legarea şi cartonarea cărţilor din biblioteca şcoalei. Afară de acestea, membrii cooperativei oricând au avut la dispoziţie pe credit rechizite şcolare; iar celor mai săraci, li s'a dat chiar grătuit, menţinând astfel bunul mers al învăţământului.

Acum, trecând dela micuţa cooperativă şcolară „Fluturaşul" la cooperativa asociaţiei noastre „Izbânda" care recent a luat fiinţă, mă gândesc ce-ar putea deveni ea peste câţiva ani, aici în Chişinău, în inima Basarabiei! Ce roade îmbelşugate ne va da! Ce avantajii am avea noi, membrii ei!

Dar, pentru ca ea să progreseze într'adevăr aşa cum trebue, noi, membrii asociaţiei lăpuşnene, trebue să-i dăm tot sprijinul moral şi material, să ne înscriem toţi, până la unul, ca membrii şi să-i fim clienţi totodată, procurând tot ce ne trebue atât pentru noi, pentru şcoli, cât şi pentru micile cooperative şcolare de pe lângă şcolile primare.

Insă, pe lângă acestea toate, noi cu toţii trebue să fim încrezători în forţele şi acţiunea ei şi cu răbdare şi optimism să aşteptăm viitorul ei strălucit.

I. NAGACEVSCHI.

Tineretul învăţătoresc şi momentul actual.

In învolburările sociale, cu sau fără rost bine definit, în luptele surde sau sgomotoase având ca flamură o idee, o reformă de efectuat sau o persoană de reabilitat, în plămada societăţii, afund frământată de curentele noui, tineretul şi-a avut, în genere, rolul său precumpănitor.

In decursul istoriei, tineretul a reprezentat întotdeauna elementul dinamic, dezinteresat, spiritul de abnegaţie şi de sacrificiu pe rugul necunoscutului, al viitorului. Prin însăşi structura sa bio-psihologică, tineretul conturează distinct liniile de forţă ale spiritului reformator, ale elanului de energie fără destinaţie.

Tineretul e înviorare, sănătate, entuziasm. Aceasta e în accepţia înaltă a cuvântului. Totuşi, starea de fapt e cu totul alta. Şi pentrucă e vorba despre tineretul învăţătoresc, voiu sonda atmosfera preocupărilor unui tânăr deabea ieşit de pe băncile şcoalei normale, prins imediat în vârtejul zilnic al vieţii prin simplul fapt al ocupării unei catedre în învăţământul primar.

Primul contact cu realitatea autentică produce în sufletul tânărului învăţător o penibilă dezamăgire. Fondul enciclopedic de birou, aroma paralelă închisă în filele unui Comenius, Rousseau, Pestalozzi, în care a crezut, făurindu-şi din buchii un turn gigantic de reformă ideală, — toată această literatură albastră nu-i foloseşte aproape la nimic tânărului coborît din cer pe pământ. (O remarcă în acest sens face literatul Cezar Petrescu în romanul său „Apostol").

Trei sunt căile pe care le apucă tinerii „apostoli" odată cu ciocnirea de realitatea nesfârşită şi rece.

A) Calea comună a obişnuitului, a funcţionarului care se mişcă potrivit rotaţiilor seci ale acelor ceasornicului: dela ora şi până la ora... Nimic, în afara orarului de serviciu. A scăpa de datoria zilnică ce-i incumbă funcţiunea, a se eschiva câteodată dela această datorie — iată idealul. Tinerii de acest gen — şi adaog, nu numai învăţătorii — înaintând în vârstă, îşi înşeală funcţiunea în care au fost versaţi, trăind

şi din alte ocupaţiuni anexe ori independente, însă, natural mai rentabile.

In ce măsură s'ar explica această atitudine? Este ea produsul unic al unei crestături native pe fondul organic al fiinţei tânărului? O internă configuraţie de biologie? Să vedem. „Tânărul e tânăr, cu potenţe evidente de energie, — pe când atitudinea luată e cacaracteristică a bătrânului. In al doilea rând, educaţia la care a fost supus 7-8 ani în şcoala normală, oricât ar fi această instituţie de neorganizată, imprimă — totuşi — o cât de infimă pecetie pe structura sa intimă, pecetie care îi va direcţiona ulterior în sens aproape ideal acţiunile. Accentuez că sunt şi multe excepţii.

Explicaţia trebue căutată, în deosebi, în mediul social, ca factor de influenţă şi în factorul economic, ca realitate fără recurs. Educaţia din viaţa închisă de internat nu e terminată, ci se prelungeşte şi în viaţa socială atât timp cât absolventul normalist trăeşte în ea. Exemplele pe care le capătă la începutul carierii dela colegii săi mai vechi sunt mai influente decât sute de pagini din „Emil". Aceasta una. Vine apoi vremea când tânărul să treacă în rândul oamenilor căsătoriţi. Atunci încep grijile, necazurile, lipsurile de tot felul, pentru care trebuesc bani. Dar de unde să şi-i procure? Leafa, o nimică toată! Deaceia intervine în creerul învăţătorului necesitatea de a pescui cu alte năvoade în apa tulbure a vieţii: agricultură, politică, etc., ceeace constitue o rătăcire dezastruoasă, de care nu e el vinovat.

Şi pe această cale se perindă mulţi, foarte mulţi.

B) Altă categorie de tineri, cu o educaţie intelectuală mai pronunţată, râvnitori după o cultură din ce în ce mai avansată, lovindu-se de stânca neagră a celor neiniţiaţi nici măcar în tainele abecedarului, repede se decepţionează. Firi contemplative, se închid în sinea lor, asemeni melcului în cochilia sa, într'o singurătate laşă. E o atitudine de parazitari sociali. Care e aportul lor la edificiul complex al societăţii? Ori ei fac abstracţie de societate şi atunci sunt sau anarhişti, sau demasculinizaţi, schimnici, încarceraţi benevol în literarul „tivin de ivoriu" al celor dezaxaţi, deprimaţi, lipsiţi de energie — ceiace e mai rău.

Oricum ar fi, cauza existenţei acestei categorii e, pe lângă dispoziţia structurală nativă, şi defectuoasa educaţie hipertrofiată la un pol tocmai în detrimentul întregii constituţii normale.

De aici se recrutează — de altfel — visătorii, nemulţumiţii, ca şi laşii, pasivii, absenţele de caracter dur. Un cuţit cu două tăişuri. Scylla şi Carybda.

C) Insfârşit a treia categorie, asupra căreia voiu stărui mai puţin, — e a celor demni de menirea lor funcţională, tineri de caracter şi idei nedeşuchiate, ci pământene, reale, aproape de aplicarea lor imediate. Randamentul lor maxim adus instituţiei în care activează, nu reabilitează colegii rătăciţi din celelalte categorii analizate. Căci sunt puţini la număr, sunt — cum s'ar zice — pasărea rară a breslei...

Acestea sunt constatările care privesc tinerimea învăţătorească angrenată în complexul moment social de azi.

In ceiace ne priveşte, noi basarabenii nu ştiu ce de neiertat păcat istoric avem de ispăşit. Ne strânge în chingi, ca o otravă, o pătură de plumb, ne suge forţele bărbăteşti, ni le stoarce. Vlaga, Şoimăreştilor şi a răzeşilor se pare că a apus.

Poate că avem infuzat hereditar în sânge albul mistic slav; deşertele stepe ademenitoare ne sunt poate încrustate în carnaţie, îmbătrânindu-ne spiritul pe pragul începuturilor.

Şi atunci nu ne rămâne decât să murim sau să ne scuturăm lenevia, căutând a ne dezvolta şi însuşi cât mai multă

spiritualitate,
energie creatoare,
spirit de responsabilitate funcţională
şi cât mai mare încredere în propriile noastre forţe.

Tineri basarabeni, alegeţi alternativa!

ION BĂDĂRĂU.

Şcoala şi învăţătorul basarabean.

Nu putem vorbi — de sigur — de o şcoală şi un învăţător al Basarabiei înainte de anii 1918-1919. Şcoala, până atunci a fost o unitate ce-şi trăgea sufletul pe zi ce mergea, iar învăţătorul ei un factor ce nu-şi găsea aprecierile meritate în lumea intelectualităţii vremii.

Forurile competente pentru răsplata muncii, n'aveau pe cine răsplăti, deoarece şcoala Basarabiei nu putea fi comparată cu şcoala din centrul Rusiei ţariste, aceasta mereu având tendinţe de moldovenism.

Învăţătorul şcoalei moldoveneşti, dacă avea ieşiri pentru justificarea sufletului său născut pe plaiurile sfinte ale arcaşilor vrednicului Ştefan, apoi acestea erau anihilate mereu şi chiar pedepsite adesea.

Se cunosc exemple din mijlocul şcoalei basarabene cari au luptat cu semeţie împotriva rusificării maselor şi drept consecinţă au fost daţi uitării de urmaşii şi consideraţi împotriva şcoalei de contemporani.

Zorile şcoalei moldoveneşti din Basarabia s'au ivit după potolirea revoluţiei din 1917. Atunci s'a şters pentru totdeauna pecetea pusă şcoalei basarabene şi învăţătorului ei de către „matuşca" Rusia. Atunci s'a deschis drum liber tuturor cetăţenilor spre porţile de lumină ale şcoalei româneşti.

Cât de ospitalieră, cât de simplă şi binevoitoare s'a arătat şcoala basarabeană după unire, pe atât de viguros, de îndemânatec s'a arătat învăţătorul ei. Dacă învăţătorii şcolii basarabene dinainte de 1918, au luptat şi au pregătit marele act al „Unirii" pentru vecie a şcoalei basarabene cu şcoala întregului românism, dacă dascălii anteriori revoluţiei au pregătit, scriind cu sângele lor actul de la 27 Martie 1918, apoi noi, cei ce ne putem mândri ca fiindu-le adevăraţii lor urmaşi, n'ar trebui să lăsăm în părăsire calea ridicării şcoalei basarabene la locul de cinste ce i se cuvine, iar pe învăţătorul ei la adevărata înţelegere a situatiei sale sociale, creată în trecut de împrejurările vitrege ale neamului. Dacă şcoala şi învăţătorul basarabean din preajma revoluţiei din 1917 nu se puteau afirma ca factori de progres în deşteptarea şi luminarea norodului moldovenesc, apoi noi cei de astăzi avem datoria de a jertfi totul pentru misiunea sfântă ce ni s'a încredinţat. Iar mâine când ţara va fi în primejdie învăţătorul basarabean, va ştie să mânuiască arma pe câmpul de luptă, tot aşa după cum a ştiut să pregătească sufletului neprihănit al poporului.

D. IONAŞCU.

Suntem învăţători.

(Inchinată învăţătorilor dela sate)

„Suntem cu toţi învăţători;
„Nutrim cu toţi aceleaşi gânduri.
„Noi ne-adunăm în cer comori,
„Iar pe pământ de patru scânduri"

* * *

—Aşa apostolii vorbesc,
Când se'ntâlnesc să-şi cânte jalea;
Şi-atât de mult îi mai iubesc,
Cum apele sărută valea!

* * *

In cel mai mizerabil sat,
Intr'o cocioabă fumurie,
Il vezi pe învăţător postat
Cu ochii treji la datorie.

* * *

Infernul, el nu l-a văzut,
Oraşelor desfrăbălate;
Şi niciodată n'a căzut
In a oraşelor păcate.

* * *

In verde câmp, el s'a trezit,
Şi'n suflete nevinovate
Şi'n tril de păsări şi-a urzit:
Cărare'n flori şi flori în sate!

* * *

In pâine neagră şi'n condei
Şi-alină lacrimile calde,
Când ning prin aer flori de tei
In barbă-i să se scalde!...

* * *

Şi par'că-l văd, cum vine rar,
Când vrea colegii să-şi asculte;
Când toţi cu suflet plin de har
Rostesc în glasuri multe, multe:

* * *

—Suntem cu toţi învăţători;
Nutrim cu toţi aceleaşi gânduri.
Noi ne-adunăm în ceri comori,
Iar pe pământ de patru scânduri!

Gr. Maximilian.

Să facem politică?

Iată o întrebare, care în aparenţă, ar părea banală, dat fiind că a fost pusă în discuţie de atâtea ori prin diverse reviste şi ziare. Chestiunea se prezintă sub două laturi : pe deoparte o lume cu drept sau fără drept afirmă că învăţătorii care doresc ridicarea satelor trebue să facă politică; pe de altă parte, o altă lume, cere cu glas tare cer scoaterea învăţătorilor din politică. In acest sens ei îndreaptă o avalanşă întreagă de ocări la adresa învăţătorilor.

In faţa acestor oameni care-şi spun părerile cu atâta uşurinţă, aşi vrea să stric toate baricadele şi concepţiile care exclud pe învăţător de la dreptul de a face politică.

Invăţătorul fiind singurul intelectual, care poate să prezinte o garanţie morală şi intelectuală în bezna satelor, are dreptul, mai mult chiar, datoria de a dirija viaţa satelor spre civilizaţie şi umanitate.

Prin însuşi menirea lui, învăţătorul nu poate fi un izolat în lumea satelor, el trebue să fie centrul de unde radiază toate ideile şi iniţiativele frumoase.

Dar, învăţătorul dealist, cu grijă de ţara şi satul lui, trebue să se coboare în mulţime, să-şi impue gândurile, să învingă obstacolele, să facă politică iar nu politicianism.

E foarte uşor şi comod să nu facem politică, dar dacă toţi vom spune aşa, cine să fie conducătorul satelor, cârciumarii şi chiaburii care nu se gândesc decât cum să facă avere mai multă şi mai repede, bătăuşii şi ignoranţii satelor?

Cu toţii trebue să mărturisim, că satele nu se pot conduce, stau de veacuri în întuneric şi mizerie.

Oare ne dăm bine seama care va fi mâine situaţie satelor conduse de ignoranţi şi mai ales, care va fi rolul nostru în sate. Nu putem cu mâinele în buzunare, nu putem pri v

fără revoltă şi milă ca satele să dormiteze mereu în beznă, în nedreptate şi sărăcie.

Marile reforme nu se fac de oameri cari se tem de luptă. Nu putem tolera în fruntea satelor oameni fără creer şi inimă, care să sugă toată vlaga satului. Nu mai putem tolera nici pe demagogii mititei de la oraşe care vin să spună minciuni ţăranilor.

Pentru ca iubitul coleg, cetitor să nu-şi facă o părere necomplectă ţin să dau şi câteva documente autentice.

Am făcut apostolat cinci ani de zile într'un sat, unde pe lângă toate mizeriile morale şi materiale din lume ce am găsit la săteni, n'am aflat nici o casă pentru şcoală.

Primarii dinaintea mea au vândut până şi căsuţa de şcoală făcută acum jumătate de veac.

Patru ani de zile am muncit, am vorbit, am predicat în pustiu, dar într'o seară plimbându-mă prin Chişinău mi-a venit o ideie, să cer să fiu primar în sat... Am fost primar. Rezultatul? In satul pustiu de odinioară, am ridicat o şcoală mândră, un palat ce-a răsărit ca din poveşti în mijlocul satului. (Care vrea să se convingă îl invit la Nimoreni).

Toate acestea le-am realizat ieşind la lumina zilei, în mijlocul oamenilor, vorbind cu ei, sfătuindu-mă cu ei, luptând cu ei şi hotărînd cu ei.

Politica nu este murdară atunci, când urmăreşti binele ţării este un apostolat. Satul este o paraginâ, oamenii umblă beţi pe toate drumurile, copiii injură şi fură poamele' vecinilor, cucuvaia cântă a moarte şi pustiu pe streaşina gospodarului. In faţa acestui spectacol, apostolii neamului nu pot sta liniştiţi. In dezorientarea generală ei trebue să fie călăuzele satului pe drumul nou şi drept.

SPIRU VUTCARU.
Nimoreni.

Realităţi săteşti.

S'a scris mult despre ţăranul român. Ţăranul nostru anti şi post-belic a fost preocuparea publiciştilor, literaţilor — şi mai ales a oamenilor politici, creindu-se în jurul vieţii lui idei, curente, doctrine, care au adus pe rând reformele social-politice: împroprietărirea, votul universal, conversiunea, ş. a. preocuparea scriitorilor de viaţa lui a creiat sămănătorismul şi poporanismul în literatura românească, şi ţărănismul al cărui teoretician este C. Stere — în politică.

Dar cu toate acestea, cronicarul conştient şi obiectiv care va observa atent viaţa noastră sătească — fără s'o idealizeze ca'n pastelurile lui V. Alexandri, ori ca'n picturile lui Grigorescu — va vedea că socialmente satul românesc privit din toate punctele de vedere: economic, cultural moral, a rămas cu totul în urmă, departe de ritmul vremii în care trăim, şi de legiuirile noastre moderne.

Dar, nu se va obiecta, că nu ţinem seamă de împrejurările şi momentele istorice prin care am trecut.

Intr'adevăr, istoria poporului românesc e demnă de epopee.

Aşezaţi la extremităţile celor două civilizaţii: orientale şi occidentale, noi am fost rând pe rând teatrul luptelor, cotropirilor şi trecerilor popoarelor asiatice spre occident, prefăcuţi în paşalâc când turcesc când rusesc; desmembraţi de unitatea noastră geografică şi politică primind influenţe dela toţi cei cu care am venit în contact, iar peste toate acestea ca o ironie şi mai mare a soartei: luptele între Principate, a ţărişoarelor surori, iar când ne apropiem de sec. al XIX şi XX, secol premergător curentului şi principiului naţionalismului care tinde la unirea ţărilor şi unitatea lor politică; Franţa şi alte puteri occidentale ne-au dat o mână de ajutor — prin Napoleon al III-lea, — sprijinind Unirea' dela 59 ca să-şi facă un zid prin noi contra colosului dela răsărit. Iar, după declanşarea războiului dela 1914, România îşi reface graniţele etnice, devenind un stat cu o putere politică bine determinată în concertul celorlalte state europene: Mica Antantă, Inţelegerea Balcanică alăturea de Franţa, Anglia şi

Italia, ţări creiate pe baza auto-detetminării şi a principiului naţionalismului, având ca ţel păstrarea intactă a graniţelor lor determinate prin tratatele de pace dela Versailles şi Trianon.

Neavând momente proprice desvoltării noastre, generaţii dearândul—cu suflet generos—1848, 1864 prin salturi de ascensiune rapide au căutat să ne aşeze pe acelaş picior de egalitate cu popoarele apusene; apoi reacţiunea dela 1867; 904 în care teoreticienii conservatorismului: Titu Maiorescu, Marghiloman, P. Carp, Barbu Catargiu şi alţii se declară contra formelor de cultură apuseană, contra curentelor sociale politice, legiuirilor şi reformelor noi care s'au făcut la 1864 şi care au fost premergătoare la cele care au urmat după războiu, având de luptat cu M. Cogălniceanu, C. A. Rosseti şi C. Brătianu ş. a.

Timp de 60 de ani, în vechiul Regat lupta politică internă a fost între acest două concepţii, două lumi diametral apuse: conservatoare — boieri de viţă aleasă şi concepţiile liberale—boieri de mâna a doua.

După războiu, procesul evoluţiei societăţii noastre a mers tot în concepţiile statului liberal, iar toate reformele făcute înainte de 1914 au luat o adâncire, o extindere mai mare: reforma agrară, administrativă şi toată legislaţia noastră.

Care-i situaţia reală a satului nostru?

Satul nostru, prin populaţia de 80% pe care o are faţă de populaţia ţării este temelia de bază a statului român. El alimentează finanţele statului, dă cel mai mare şi mai sănătos contigent de tineri armatei, dar el înoată in sărăcie, lipsă, nevoi şi întuneric, având peste 60—70% de analfabeţi, hrănindu-se insuficient, deşi el produce grâul şi toate cerealele care se exportă anual peste graniţă.

Noi avem cel mai mare număr de studenţi relativ-faţă de celelalte ţări, şomaj intelectual, şi noi săteni abia cu 59,81% frequenţă şcolară al 24-lea din ţările europene.

Noi am dat ţării bărbaţi politici ca: Cogălniceanu, Brătieanu, Tache Ionescu, Titulescu, Stere, Mihalache, literaţi ca: Eminescu, Creangă, Sodoveanu, Rebreanu, Istrati, doctori economişti cu renume european, cărturari de talia profesoru-

lui N. Iorga, dar am rămas în urmă cu ţărănimea noastră, cu toate reformele, legiuirile şi para legiuiri.

Avem legi administrative, sanitare, şcolare, camere de agricultură comerţ şi industrie, dar ţăranul e analfabet, e sclavul bolilor sociale: tifos, tuberculoză, sifilis, pelagră şi malarie.

Azi, vedem că absolvenţii şc. primare cu toată terminarea cursului primar, uită până la recrutare literile învăţate, anii domnitorilor, etc.

„Da ce ştie el, dacă a învăţat carte, trăieşte mai bine decât mine"?

Nu conţin nici un adevăr, aceste vorbe? El vede că cel care a trecut pragul şcoalei nu se deosebeşte prin nimic, afară că se iscăleşte, de celălalt, n'are nici casă mai bună, nici fermă, nici livadă, nici stupi, nici vite mai bune şi pământul îl lucrează ca şi el.

De ce avem servicii sanitare, dacă el moare cu zile în sat. De ce murdăria şi aranjamentele orientale, ajunsă proverbială a satului nostru?

Care-i rostul camerilor de agricultură şi comerţ, dacă ţăranul munceşte şi acum rudimentar, cu instrumente primitive, nefiind organizate cooperative de consum şi de desfacere, pentru a nu fi exploatat de orăşeni şi mai ales de străini.

Toţi ştim, cunoaştem realitatea, dar nu vroim s'o spunem, complăcându-ne să trăim în acest tembelism oriental, dar lustruiţi pe deasupra cu o pojghiţă de civilizaţie occidentală.

„Satul nostru, a rămas—deşi avem urbe accinentale—pe scara evoluţiei sociale ca şi acum 500—1000 de ani", D-l prof. N. Crainic spunea la Chişinău într'o conferinţă.

Şcoala noastră, trebue orientată spre nevoile satului. Învăţătorul să-şi puie halatul ca Tolstoi, care ara împreună cu „mujicul" când l-a găsit preşedintele Statelor Unite. Satul trebuie să fie un şantier, unde să-şi dea mâna învăţătorul cu preotul, primarul cu şeful de post, doctorul cu notarul, unde toţi conducătorii satului să lase biuroul, condeiul, eternul condeiu după ureche şi să lucreze pe teren împreună cu „moş Bunduche" ori „Vasile" şi când va vedea roadele, adevăratele roade—aşa cum Popa Tanda din nuvela lui Slavici schimbă Sărăcenii—atunci el va veni cu drag la şcoală fără amendă, la biserică fără să tragă clopotele.

Iar politica satului, trebuie îndrumată spre biserică, şcoală, căminele culturale, biblioteci, bănci populare, cooperative şi asociaţii ţărăneşti.

MIHAIL SPIRIDONICĂ
înv. Pitueşca.

Mâna stângă.

In majoritatea cazurilor educaţia şcolarului e limitată de educator în cadrul cetitului curent şi a socotelilor cerute de program. Gimnastica ca mijloc de educaţie fizică şi chiar morală e desconsiderată, caligrafia (ca mijloc de educare a ordinei şi curăţeniei) e ştearsă din ocupaţia zilnică a şcolarului.

Lucrul manual e despreţuit, oropsit şi neglijat, pe când tocmai aceste ore (2) pot creia un caracter trainic şi sănătos. In aceste ore e forţat să-şi puie în mişcare tot sistemul său nervos, atunci când e stimulat să-şi puie în aplicare iniţiativa şi toată priceperea pentru a învinge obstacole creiate din neştiinţă şi combinaţii în decursul exdcutărei.

Lucrul manual aplicat cu meşteşug desvoltă răbdare, iniţiativă, insistenţă, voinţă, etc., iar alături de acestea, liniştit fără exlibiţii pedagogice de mare tensiune, trebuie să încercăm o echilibrare a sistemului muscular (lucrul cere forţă musculară).

Mâna stângă însă nu are aceiaşi întrebuinţare la toţi oamenii. Pentru aceasta, în cadrul discuţiilor pedagogice socot că e bine să acordăm câteva clipe de atenţie pentru mâna stângă.

Stânga e groaza omenirei, deşi stângacii sunt consideraţi de a fi mai ageri mai impulsivi şi dotaţi cu o minte colorată şi vie.

Mamele sunt ocupate ca micuţul lor să-i dea dreapta, să mănânce cu dreapta, să pupe dreapta (până când şi dresorii insistă ca animalele dresate să dea dreapta, deşi nu e nevoie căci şi la animale se observă preferinţa pentru dreapta). Această deprindere de a pune în funcţie numai dreapta, te face să suferi când eşti nevoit să pui în mişcare, stânga în locul dreptei.

Chinezii desconsideră cu desăvârşire educarea mâinei stângi, iar popoarele orientale interzic scrierea rugăciunilor cu stânga (acelaş lucru la evrei). Se pare că numai Japonezii o au în cinste.

La noi stânga e stăpânită de duhurile rele, mulţumită cărora nu-ţi merge de eşi din casă călcând pragul cu stânga, de te scoli pe piciorul stâng eşti rău dispus, de-ţi cântă din

stânga cucul e semn rău, etc.

Iar când vrei să-ţi arăţi dispreţul faţă de cineva îl aşezi în stânga ta. O sumedenie, obiceiuri legate de existenţa stângei, Interesant — ce rol are stânga în viaţa organizmului omenesc ?

Creierul maimuţelor întrebuinţate la laboratoare a fost studiat — s'a constatat că emisfera stângă e mai dezvoltată decât dreapta, de unde s'a ajuns la concluzia că partea dreaptă e condusă de emisfera stângă a creierului şi vice versa. După toate probalităţile creierul omenesc prezintă o deformaţie în acelaş sens. Muşchii slăbesc, canalele emisferei drepte dispar, din lipsă de exerciţiu. Totuşi — lăsând la o parte pretenţiile ştiinţelor medico-psihologice, trebue să recunoaştem că educaţia mâinei stângi nu e de neglijat, complectând tot odată un gol în temele dexterităţilor.

In anumite ore de desen, caligrafie, gimnastică şi lucru să se pue în mişcare stânga, întâi separat apoi în combinaţie cu dreapta. La desemn — stânga desemnează un obiect, iar dreapta altul — sau acelaş obiect deodată. Modelând, îndoind sârma, hârtia, împletind rafia, paiul, etc. cu stânga râsul nu se epuizează în clasă atrăgând în mod deosebit copiii de a se întrece în dicăcie cu timpul—dexterltatea stângei e garantată.

Aruncarea pietrelor, lanciei cu stânga dau un deosebit farmec lecţiilor de gimnastică iar scrierea literilor cu stânga desvoltă tenacitatea. Educaţia voinţei e mult uşurată când faci sforţări să îmbraci haina numai cu mâneca stângă, gheata începând cu piciorul stâng, ciorapul la piciorul stâng şi mai ales când încerci să modelezi perfect o formă oarecare cu stânga. Dreapta în viaţa de toate zilele are suficient de lucru.

Din lipsă de exerciţiu musculatura stângă e mult slăbită şi puţin rezistentă. Am găsit diferenţă în circomferinţa muşchilor încordaţi dela 1 cm. până la 1,5 cm. iar la dinamometru între 8-12 kg.

Orice picătură de atenţie acordată cu sistem de către educator e un plus, o rază în viaţa sentimentelor sumbre din sufletul firav şi primitor. Să deslege baerele inimii pedagogul şi atent să observe efectul acestei picături dătătoare de viaţă.

PETRU ŢANŢU.

Intrebări:

Pentru clarificarea datoriilor şi lucrărilor învăţătorilor, cari predau lecţiile la mai multe clase, rog pe D-nii profesori dela şcolile normale, organele de control şi colegii dela aplicaţie, să binevoiască, a răspunde la următoarele întrebări:

1. Programul şcolilor primare e alcătuit pentru predare la o singură clasă, cu durata 8 luni intr'un an. In asemenea condiţiuni sunt alcătuite şi metodicele, cari dau posibilitate învăţătorilor a trece programul treptat, îngăduitor şi în conformitate cu desvoltarea mintală a elevilor. Deaici, s'ar putea spune, că învăţătorii, cari predau lecţiile la o clasă, sunt puşi în condiţiuni prielnice pentru a-şi face datoria. Ştim însă, că majoritatea învăţătorilor e nevoită a preda lecţiile la 2—3 şi 4 clase şi din cauza aceasta condiţiunile de muncă se schimbă brusc. Invăţătorii, cari predau la două clase, trebue să treacă programul alcătuit pe 8 luni numai în 4, iar cei, cari predau la patru clase, numai în 2 luni. Menţinând programul alcătuit pentru o clasă şi la şcolile, unde predarea se face la mai multe clase, se produce următoarea diferenţă în lucrările învăţătorilor. Invăţătorul cu o clasă face 4—5 lecţii pe zi (normal); învăţătorul cu două clase face aproximativ 16 lecţii: 8 de bază şi 8 indirecte; iar învăţătorul cu patru clase trebue să facă zilnic 16 lecţii de bază şi 16 indirecte. Deaici pe când învăţătorul cu o clasă poate să desfăşoare lecţia după treptele metodice într'o oră, învăţătorul, care predă la 4 cl., trebue să facă aceiaşi lecţie într'un sfert

de oră plus încă şi lecţia indirectă. S'ar crede că, micşorând timpul pentru trecerea programului la jumătate sau la un sfert, ar trebui proporţional de micşorat şi programul, însă vedem că lucrările învăţătorilor, cari predau la mai multe clase, sunt invers proporţionale. Aşa de exemp. învăţătorul, care predă la o clasă, nu face lecţii indirecte, pe când acel, care predă la 4 cl, trebue să facă zilnic aproximativ 16 lecţii indirecte. In sens figurat s'ar putea lămuri activitatea învăţătorilor astfel: dacă învăţătorul cu o clasa are de trecut un km., cel cu două clase trebue să treacă, în acelaş timp şi cu aceleaşi rezultate, 2 km., iar cel cu patru clase 4 km., făcând în acelaş timp şi mari viraje cu lecţiile indirecte. Rog să fie arătat, cum în astfel de condiţiuni învăţătorii ar putea aplica cunoştinţele elementare ale metodicei, ne mai vorbine de şcoala activă şi principiile pedagogice noui? Se pare, că dacă metodica e bună pentru predare într'o oră, atunci nu e bună pentru o jumătate sau sfert şi invers, dacă e bună pentru un sfert, atunci nu e bună pentru o oră. Faptul că învăţătorii. cari predau la mai multe clase, au numărul elevilor micşorat proporţional cu numărul claselor, e de puţin folos, căci din treptele metodice putem prescurta numai ascultarea şi recapitularea prin intrebări. Treptele acestea însă, prin repetarea materiei, au mare însemnătate pentru întărirea cunoştinţelor elevillor şi desvoltarea lor normală mai deosebit se cere la ţară, unde mulţi elevi, puşi la muncă de părinţi, nu învaţă acasă lecţiile sau n'au cărţi.

2. Lecţiile indirecte de multe ori cer timp pentru predarea lor (nu se poate folosi numai copierea şi caligrafia), însă lucrarea principală e în corectarea lor. Invăţătorul, care are în clasă 40 elevi, are de corectat în fiecare oră 40 caiete, iar într'o zi dela 120 până la 160. Fiind-că lucrările începătoare, mai deosebit compunerile, exerciţiile gramaticale şi problemele, se corectează greu, e necesar a intrebuinţa în mijlociu cel puţin două primite pentru un caiet, ce se face într'o zi 4 sau 5 ore. Unele trebue să fie corectate acestea caiete în clasă sau acasă? Dacă învăţătorii corectează caietele acasă, atunci a doua zi sunt datori să explice elevilor

greşelile făcute, căci, dacă nu le explică, calcă cele mai elementare arătări metodice şi lucrările nu sunt numai inutile ci chiar dămătoare, căci elevii se intăresc în cunoştinţe greşite. Deosebit de greutatea corectarii caietelor, ştim că, cu cât învăţătorii au mai multe lecţii indirecte, cu atât sunt mai dezorientaţi, căci acestea lecţii nu sunt arătate în program şi învăţătorii trebue să le inventeze. Aşa fiind situaţia trebue să ştim: ce fel de metodici trebue să aplicăm la predarea lecţiilor indirecte? De exemp. ce diferenţă trebue să fie în predarea lecţiei de caligrafie de bază şi cea indirectă? Cum trebue să fie alcătuit orarul, pentru ca să fie respectat programul? (La fiecare clasă trebue să fie înscrise şi aproximativ 24 lecţii indirecte nearătate în program). Cum putem executa toate acestea lucrări, respectând şi legea Invăţrm. primar, care, având în vedere că sistemul nervos la învăţători nu e de oţel, cere învăţătorilor muncă efectivă maximum 30 ore săptămânal?

3. Având în vedere multiplele lucrări şcolare şi extraşcolare, cari se cer învăţătorilor, rog să fie arătat, când trebue să fie făcute aplicaţiunile practice, cerute învăţătorilor de organele de control. In com. Călăraşi, în anul 1932 | 933, a fost un cerc regional, la care lecţia practică, o problemă de cl. IV, cu aplicaţiuni pe teren, a durat 2½ ore. La critică s'a constatat că s'a predat bine, însă ce fac învăţătorii, cari predau numai la două clase, dacă conform programului, la clasele complimentare au pentru predarea aritmeticei şi geometriei, dela 1 Noembrie până la 1 Aprilie (lecţiile regulate), 34 jumătăţi de ore. Dacă ei ar lua ca exemplu' această lecţie, ar putea, în curgerea anului, să rezolve 7 probleme, pe când au de trecut o carte întreagă.

4. Cum pot trece învăţătorii programul treptat şi temeinic, dacă frequenţa elevilor e neregulată? Frecuenţa neregulată s'ar putea compara cu o clădire din cărămizi, în care multe cărămizi lipsesc. E oare temeinică aceasta clădire? Cine e vinovat, că legea obligativităţii, care a fost alcătuită din cauza aceia, ca poporul de jos nu e în stare să înţeleagă folosul învăţăturei, nu se mai aplică? Dacă s'ar putea convinge poporul să trimită regulat copiii la şcoală, cum cred unii

conducători politici, atunci nici nu era nevoie a alcătui această lege. Cum să înţelegem faptul, că persoanele, cari nu aplică legea obligativităţii, nu sunt pedepsite, iar învăţătorii, cari, pentru bunul mers al învăţământului cer respectarea acestei legi, sunt pedepsiţi ?

Pentru ca răspunsurile să fie de mare folos învăţământului, rog pe D-nii profesori dela şcolile normale, cari au datoria de a da cunoştinţe precise viitorilor învăţători, formând astfel profesionişti şi nu înventatori ai metodicelor, a face ei înşuşi lecţiile cu mai multe clase, respectând programul, orarul şi treptele metodice, cum a lecţiilor de bază, aşa şi celor indirecte. Lucrarea aceasta e necesară pentru convingerea, că învăţătorii au deplină posibilitate a îndeplini lucrările, cerute de şefii învăţământului. Durata acestei lucrări rebue să fie de o săptămână, pentruca să fie trecut pe deplin orarul săptămânal. Organele de control sunt rugate a da toate îndrumările necesare şi a face ca controlul să fie cât mai real. Controlul poate fi real atunci când învăţătorilor cu două clase li se va cere să facă într'o oră două lecţii de bază şi două indirecte; celor cu trei clase—trei de bază şi trei indirecte şi celor cu patru clase—patru de bază şi patru indirecte. Pentru aprecierea justă a lucrărilor învăţătorilor, organele de control trebue să fie la înălţime în predarea lecţiilor la mai multe clase, dând îndrumări sigure şi făcând observaţiuni temeinice. In caz, când învăţătorii, neavând metodici prescurtate, nu vor putea folosi în mod raţional timpul, să li se facă lecţii model. Prin aceasta şcoala şcoala şi învăţământul vor avea mult de câştigat. Colegii dela aplicaţie sunt rugaţi şi ei a nu uita, că majoritatea abonaţilor a revistei „Şcoala Basarabeană" o fac învăţătorii, cari predau la mai multe clase şi ar fi de dorit să fie tipărite şi lecţiile model pentru predare la mai multe clase. Ar fi de dorit că planul acestor lecţii să fie desvoltat, pentruca să fie văzut, cum e prescurtată metodica la jumătate, la o treime şi la un sfert, fără ca să sufere bunul mers al învăţământului.

C. BALAUR.
Învăţător.

Şcoala primară de aplicaţie
„CULTURA"
de pe lângă şc. normală
de învăţători
CHIŞINĂU
Clasa I-a

Propunător:
Învăţătorul clasei

4 Octombrie 1935

Lecţie model.

Obiectul: Scris—Cetit.

Subiectul: *Bastonata* (elemente grafice).

Material didactic: un băţ.

PREGATIREA. Plimbându-mă cu copiii prin curte găsesc un băţ, desigur pus de mai înainte.

Copii ştiţi voi ce e acesta?

Cât e de lung? Măsuraţi-l cu palma! Cât e de gros? Strângeţi-l în mână! Din ce e făcut el? La ce foloseşte? (la scuturat covoarele, la apărat de câini, etc.). Discutând cu copii mă îndrept în clasă cu tot cu băţ, sprijinându-mă în el în chip de baston. Ştiţi voi cum se cheamă el când oamenii se plimbă cu el? (baston).

Anunţarea. Copii, ia să vedem noi cât e de lung!

PREDAREA. Aşez băţul pe tablă de scris în poziţia oblică şi trag cu creta în jurul lui.

Luându-l întreb: Ce am desenat eu pe tabel? (Forma bastonului). Dar fără să punem bastonul pe tablă noi îl putem desena?..... Ia să vedem!

Mai desenez unul.

Dar dacă bastonul ar fi mai mic, ce fel l-am desena noi? Se mai desenează încă unul mai mic. Şi tot astfel facem bastoane mai mici până încap în liniatura tabelei, dar tot aplicate spre dreapta ca şi cel dintâi.

Ia să deseneze pe tablă şi un şcolar! Vasilică!

Acum să facem cu toţii cu degetul în aer, cum ar fi bastonul!

Să-l desenaţi acum şi pe tăbliţe! Scoateţi tăbliţele...

Corectarea Cum sunt desenate bastoanele pe tabelă? (Aplecate spre dreapta)...

ASOCIEREA. Copii cum sunt desenate bastoanele de pe tabelă? (Groase şi aplicate spre dreapta). Cum sunt desenate cele de pe tăbliţele voastre?

GENERALIZAREA. Copii aceste desemne mici de bastoane au un nume! Cine ştie? Dacă nu ştie spun eu: *Desenele făcute in formă de baston se numesc bastonate.* (Se repetă de mai mulţi şcolari).

APLICAREA. Acum faceţi copii încă un rând de bastonate.

Se fac astfel exerciţii de desenare pentru mecanizare.

Teme pentru acasă. Ştergeţi tăbliţele! Pentru mâine veţi face acasă 4 rânduri de bastonate (sau câte are tăbliţa lor).

Telegramă.

D-lui Arhip—Preşedintele Asociaţiei Invăţătorilor Lăpuşna.

Vă mulţumesc pentru frumoasele cuvinte ce mi-aţi adresat cu ocazia încheerei ciclului de conferinţe administrative şcolare şi Vă rog a exprima tuturor adânca mea recunoştinţă.

Ministru Instrucţiunii Pubiice
Dr. ANGHELESCU

RECENZII.

Cărţi:

„Şcoale de Experimentare"

de I. C. Petrescu
Bucureşti, 1935

Autorul cărţii despre care avem să vorbim este o figură cunoscută prin munca prodigioasă pe care o depune pe tărâmul dezvoltării şcoalei româneşti, cunoscut şi ca pedagog eminent. A scris o mulţime de lucrări de pedagogie şi astăzi vine să îmbogăţească literatura pedagogică cu încă un studiu bogat în informaţii şi sugestii variate.

Pleacă dela constatarea, că pentru a se ajunge la constituirea unui sistem şcolar durabil, va trebui ca el să răsară din necesităţile de viaţă ale societăţii noastre. Se impune întreprinderea de experienţe în toate colţurile ţării — ştiinţificeşte şi bine organizate — pe baza cărora se vor putea trasa liniile directive a unei şcoale viabile, naţionale.

Face o incursie în istoria „Renaşterii", constatând că renaşterea şi romantismul au născut individualismul.

Dau prin urmare prioritate individualului, considerând astfel că şi individualitatea umană face parte din natură şi ca atare experimentul devine posibil ca şi în ştiinţele naturii.

Sub presiunea acestei idei, educaţia se transformă, cultivând întreaga făptură psihică a elevului şi nu numai intelectul.

Prin urmare experimentul este necesar, vom spune, este inerent pentru educaţie.

Au fost şi în trecut şcoale de experimentare şi datorită acestora s'a constituit o istorie a şcoalelor de experimentare.

Privind natura societăţii actuale, vedem că în toate domeniile ea este într'o veşnică prefacere, deci mediul actual este foarte prielnic pentru experimentare.

Adevăratele şcoale de experimentare se datoresc iniţiativei particulare.

Viaţa şcoalei se dezvoltă sub imperiul a doua determinante:

Socialogic şi pedagogic. Între şcoală şi societate este o strânsă corelaţie.

Marele curente de idei, noile concepţii etice şi noile idealuri sociale, se răsfrâng şi în viaţa şcolară.

Şcoala nu este numai un reflex al vieţii sociale, ea are menirea şi de a verifica unele curente sociale ale prezentului, face deci o operă selective.

Sisteme noui de organizare şcolară.

a) *Sistemul Dalton.* In acest sistem clasele, programele şi manualele didactice sunt desfiinţate. Elevii sunt puşi în faţa unui imens material de lucru din care au să-şi aleagă ceia ce le convine. Când elevul nu pricepe ceva atunci apelează la profesor.

Acest sistem duce individualizarea la extrem.

b) *Sistemul Winnetka.* Nu desfiinţează clasele, dar le dă o mare imobilitate. Elevii sunt liberi să se ocupe cât de mult cu obiectele, către care simt înclinare. Elevii lucrează individual.

c) *Sistemul Mannheim.* In acest sistem elevii sunt clasaţi după gradul de dezvoltare al inteligenţei. Se separă

de exemplu repetenţii de restul elevilor, fiind educaţi după principii mai reduse şi cu metode speciale.

d) *Clase şi şcoale speciale* pentru copii anormali.

Aceste şcoale au o vechime de câteva veacuri—fiind înfiinţate din motive umanitariste, au devinit apoi laboratorii de pedagogie.

e) *Direcţii pentru cultivarea centrelor de prelucrare:*

1. *Metoda centrelor de interes a lui Decroly.*

Adevarată pregătire pentru viaţă se bazează pe interesele naturale ale copilului. Alcătuirea programei urmează a fi dirijată de ideia satisfacerei nevoilor prin materialul pe care mediul ni-l pune la dispoziţie.

2. *Metoda complexelor* aplicată în şcoala sovietică. După această metodă în centrul programei e aşezată munca omului, iar legat de acest centru condiţiile ei: a) natura şi b) societatea.

3. *Metoda învăţământului integral.* Se aplică în unele şcoli germane. Ea e o concentrare a învăţământului, bazat pe interesele şcolarilor, ceva asemănător cu metoda lui Decroly.

Individual şi social în domeniul pedagogic.

Studiind aceste dotă probleme, se ajunge la metoda comparaţiei pe care Durkheim o numeşte experimentul indirect—metoda care se aplică şi la problemele de pedagogie.

Autorul se ocupă apoi şi cu mediul social ca determinant al dezvoltării personalităţii. Aici studiază influenţa familiei, influenţa solului etc. In concluzie se arată că conflictul dintre individual şi social, se rezolvă prin stăbilirea unui raport de reciprocitate.

Intr'un sistem educativ nu trebuie să căutăm să adoptăm numai individul la mediu, ci şi mediul la individ. Mai departe, justificând din punct de vedere psihologic necesitatea individualismului, dă câte-va exempie de şcoli individualiste.

Şcoala individualistă dela Iasnaia Polianaa lui Tolstoi. La baza pedagogiei lui Tolstoi, stă ideia de libertate. Această ideie de libertate, Tolstoi o pune în folosul creşterii noilor generaţii. Izvor principal al activităţii sale este „Emile" a lui Rousseau. Tolstoi avea oroare de programele pedante, deaceia principiul libertăţii, îl duce la desfiinţarea programei de învăţământ. Elevii din şcoala lui învaţă ce vor şi când vor.

O altă şcoală individualistă este şcoala din Hamburg *„Berliner Tov"*. Toate aceste şcoli recunosc insuficienţa sistemului individualist.

Organizarea şcoalei germane, caracterele şcoalei noui.

In locul aristocratismului se instăleazâ în noua şcoală germană democratismul, care corespunde cu determenismul din domeniul vieţei sociale. Această idee a democratismului, se oglindeşte în toată literatura pedagogică germană.

Cu mult înainte de războiu, învăţătorimea germană cerea în congresele sale, o şcoală pentru toţi fii poporului. După reforma şcolară din Prusia din anul 1934, şcoala primara are 8 ani.

Obligativitatea începe dela 6 ani şi ţine până la 16 ani.

Numai în oraşe mari, sunt şcoale complecte cu 8 clase.

In localităţile mai mici, sunt şcoale cu mai puţine clase, ceva asemănător cu sistemul divizionar dela noi.

Dela vârsta de 14 ani, elevii au obligaţia să urmeze şcoalele complementare sau profesionale. Şcoala întreagă de 8 ani este o şcoală de cultură generală.

Spiritul şcoalei îl dă programa, care are tendinţe de a da şcoalei un caracter naţionalist.

Elevul trebue cultivat în primul rând cu ceia ce se poate adapta sufletului său şi trebue pregătit pentru a duce mai departe cultura neamului său.

Factorul care înviorează viaţa şcolară este învăţătorul. De aceia în toate reformele şcolare din Germania se vede o deosebită grijă pentru cultura şi pregătirea învăţătorului.

Învăţătorul capătă cultura universitară. Nimeni nu se poate prezenta la examenul de capacitate, până nu a absolvit universitatea sau o şcoală superioară echivalentă. Germania este ţara in care s'a ajuns la cel mai înalt grad de dezvoltare pedagogică. Ea este şi azi ţara pedagogiei.

In noua reformă şcolară, Germania a legiferat principiul libertăţii de experimentare pedagogică.

Se permite diferiţilor pedagogi, să înfiinţeze şcoli particulare după principiile lor.

In ultimul capitol se tratează principiul regionalismului educativ, ajungându-se la concluzia, că regionalismul nu este numai o metodă, cum a fost privit de cei mai mulţi, ci este un principiu care tinde să reformeze însuşi spiritul şcoalei. Aplicarea principiului regionalist în şcoală, aduce după sine şi satisfacerea altor principii: *Adoptarea la viaţă, practicismul şi activismul.*

Numai adoptarea integrală a acestor mari principii, ar putea aduce o transformare radicală a şcoalei româneşti.

NICOLAE BLAGOI

Omule, cunoaşte-te!

Curs practic de caracterologie de *N. Popoviciu*; Ed, „Concordia" — Arad — 1935, — 268 pag. — 150 lei.

Psihologia veacului nostru, a luat un avânt puternic în direcţia unei cât mai precise cunoaşteri a sufletului omenesc şi a unei precise şi obiective diagnosticări a funcţiunilor lui din punct de vedere *facultativ* şi *patologic.*

Psihologia experimentală, de ex., cu mijloacele sale *psihotechnice* şi *antropologice*, care disecă oarecum sufletul omenesc în bucăţi, *este astăzi spre declin.*

Ea rămâne la îndemâna specialiştilor spre a o studia şi practica în laboratoare, spitale şi ospicii de alienaţi.

In viaţa de toate zilele şi la îndemâna tuturor, în locul ei stă *caracterologia*, cu mijloacele ei practice: *astrologie, chirosofie, fiziognomie, frenologie, grafologie, ornografie, psihanaliză*, etc., ce tinde să cunoască sufletul omului în mod integral, cu toate tainele, calităţile şi defectele, — *până în cele mai ascunse eute ale lui.*

Deci, psihologia ca ştiinţă a sufletului astăzi, nu se mărgineşte ca să cerceteze numai câteva funcţiuni sufleteşti din care şi pe baza lor să caracterizeze întregul, *sub întreita lui* înfăţişare: *temperament —caracter—personalitate.*

Observatoare şi deci *deductivă*, ea tinde să devină, astăzi, mai mult ca oricând şi *introspectivă:* — „omule, cunoaşte-te"! ca să poţi apoi, fără greşală, cunoaşte şi pe alţii"

Cartea d-lui *N. Popoviciu*, pe care o prezintă d-sa lumei cititoare dela noi, îşi propune tocmai acest scop, — să iniţieze pe cei *mulţi* şi *interesaţi*, în cunoaşterea cât mai profundă a sufletului lor.

Scopul ei este, după cum însăşi autorul ei o spune:

— „cunoaşterea omului cu toate incli-

nările lui firește și — pe cât cu putință — din cea mai fragedă copilărie, — chiar în leagăn;

— „îndrumarea creșterii, educației și mai târziu pregătirii lui profesionale, în direcția înclinărilor și dururilor firești, ***pentru a le desăvârși, așa ca viciile, cusururile să nu-și găsească lângă ele loc;***

— „mijloc practic pentru cunoașterea soției, soțului, potrivit firii fiecăruia;

— „împărțirea rolului social, care răpunde năzuințelor și putințelor naturale de creație ale fiecărui om, în slujba principiului economiei forțelor individuale și colective, adică nu mult și de prisos, ci puțin dar bine;

— „îndrumarea justă spre vindecare, în cazuri de boli, prin aplicarea unei higiene și tratament medical ***individual.***

— „sentință raportată condițiilor individuale ***deterministe,*** cu folos imediat societății ca și delicventului sau criminalului;

— „mijloace practice, individuale, în prevenirea evenimentelor, printr'o ***autoeducație*** strict raportată posibilităților fiecărui om" [1]). (pag. 8).

Mijloace de cercetare

Sunt: ***mijloace intuitive:*** clarviziune, cartoumație, oniromanție, etc., bazată pe previziuni, cari rămân un dar firesc al unui restrâns număr de cercetători.

— ***mijloace deductive,*** bazate pe observațiuni cu posibilități de a fi științificește verificate.

Astfel avem ***astrologia*** o știință experimentală deductivă, bazată pe un întreit sistem de cercetare: ***fiziognomie, chirolog*** și ***grafologic.***

„Credincioșii ei susțin că omul se naște și trăește sub pecetea, adică ***„semnătura"*** coastelației astreler, din clipa zămislirii lui". (pag. 21).

Astfel avem atâtea tipuri câte planete sunt: tip ***venusiac,*** tip ***jupiterian; saturnian; apollonian; mercurian; martian; lunarian; uranian; neptunian; pământean.***

„Tipul planetar pur însă, nu există". (pag. 29).

Fiziognomia: — care studiază sufletul și firea omului după statură, umeri, piept, brațe, gesturi. pântec, șolduri, genunchi, pulpe, picioare și mersul omului.

De ex.: a) — „Prea mici de statură, sub 1,50 m. ***sterili. La bărbați:*** hiperohidee, ***la femei:*** insuficiență ovariană. Ciudoși, schimbăcioși, diabetici, predispuși la obezitate.

Prea mari: sterili, reci, indiferenți".

b) — „Umeri: largi și puternici: forță, energie.

— Umeri înguști și ridicați: om dificil, greu de a-l mulțumi.

— Umeri inegali: mare finețe de spirit.

— Coloana vertebrală concavă (ghebos): inteligență, gelozie, invidie" (pag.30).

Frendologia: — înțelegem sub ***„frenologie":*** fiziognomia aplicată la creer,

„Psihologul englez ***Meredith*** spune că îi ajunge să vadă cum își poartă cineva pălăria, ca să-i citească firea și caracterul". (pag. 37).

Chiar marele nostru filozof: ***V. Conta*** afirmă că: „energia inteligenței este în raport statornicit și ascendent cu dimensiunea și greutatea, adoi cu constituția și forma creerului".

Fizionomia: — „In practica vieții cel mai bun mijloc caracterologic rămâne fața omului".

Caracterul omului e tipărit în fața lui (Eminescu). Fața este un soiu de buletin, care înregistrează tot ce a frământat sufletul vreme mai lungă, după cum con-

[1]) N. Popoviciu — Cap. Rrostul cărții, pag. 8.

stată d-l prof. Găvănescu: „când anumite stări de conştiinţă străbat sufletul mai des şi expresia lor trece de mai multe ori pe figura omului, mişcările muşchilor faciali lasă urme durabile şi dau chipului o înfăţişare relativ statornică. Fizionomia arată astfel de regulă felul sentimentelor *habituale* şi nu fără temeiu s'a luat descifrarea ei ca punct de plecare în studierea caracterului". (pag. 37).

„Temperamentul hotărăşte fizionomia".

De ex.: omul cu fizionomia *„de maimuţă":* viclean, linguşitor, perfid, fricos, beţiv şi trândav.

— de vulpe: mare şiretenie, mare răbdare, circumspecţie, tendinţi egoiste, şi linguşitoare.

— de urs: mizontrapie, insociobilitate, grosolănie, etc. étc, (aag. 37).

1. *„Faţa:* „cap mare, forţă, energie, figură largă, la cei cu pieptul strâmt: meditativi şi vitalitate redusă. Cap mare, piept larg şi plămâni tari: *iniţiativă, succes".* — „Cap mic: dibăcie, îndemnare". [pag. 38].

— 2. *„Obrajii:* ridicaţi spre ochi: generositate, graţie, senzibilitate, nobleţe. Nu trebue să se confunde cu obrajii cari au umerii eşiţi [ososi] şi cari trageză sgârcenia şi lăcomia de bani" [pag. 39]. etc. etc. etc.

Am dat aceste exemple pentru o mai complectă înţelegere a felului după care se caracterizează un om.

Grafologia: „Ştiinţă arhicunoscută astăzi şi clasată între ştiinţele positive medicale a pornit din intuiţie, ca să îmbrace toate formele şi argumentele cercetărilor scolastice".

„Explicarea ei psiho-fiziologieă porneşte dela ideea că nu mâna scrie, ci capul.

Mâna traduce doar în mişcare ideea cerebrală". [pag. 138].

Ca ştiinţă, grofologia a fost recunoscută în anul 1886, de către Societatea de psihologie din Paris.

„Baza grafologiei o formează studiul mişcărilor mâinii, din punct de vedere al:

a] *energi i,* deosebind un scris nehotărît, moale, accentuat sau violent.

Câteva probe: — liniuţa pe „t" sus şi îngroşindu-se tradează pe omul energic, tenace şi încăpăţânat. Dacă liniuţa e mai groasă la început: entuziast, înflăcărat, impetuos, dar lipsit de perseverenţă". [pag. 139].

b] Vitezei;

c] direcţiei;

d] formei;

e] frecvenţei;

f] continuităţii;

h] dimensiunii.

Organografia: „Studiul psihotehnic al raportului cauzal între arhitectonica celulară a organelor şi relaţiunile ei cu sistemul nervos, din punct de vedere cénestezie, adică legătura de reciprocitate între suflet şi trup". [pag. 140]' lată ce spune dr. Reywelds: „viciile şi toate formele de infracţiune de excrocherie până la crimă, sunt rezultate din atrofia glandelor cu secreţiune internă, a glandelor endocrine. Cercetări de clinică stabilesc că, atrofia san hipertrofia *tiroidei,* corespunde unui fel de agitaţii şi violenţă, cu tendinţi criminale sau de excrocherie". [pag. 143].

Ca să vorbim mai pe larg la acest capitol ar însemna să facem un studiu asupra glandelor de secreţiune internă şi însemnătatea lor în creşterea şi formarea caracterului.

Este astăzi, cunoscută această problemă, lumii intelectuale dela noi.

Eu o las la bunăvoinţa cititorilor de a afla fie din cartea D-lui N. Popoviciu, fie din altă parte. Ceeace aş vrea să adaug este că omul e un produs al unei infinităţi de fenomene ce se produc în in-

teriorul şi exteriorul său, după legi stabile şi imprescriptibile.

Dualitatea: — *om maşină şi om spirit* sunt perfectate şi conduse de *omul duh, omul conştiinţă*, ceeace înseamnă o emanaţie suprasensibilă a acestei dualităţi mereu împletită într'o luptă de supremaţie.

Echilibrul perfect — ne dă omul perfect, condus de glasul conştiinţei — care nu înseamnă nici trup, nici spirit, ci amândouă deopotrivă după glasul legii — *conştiinţa*.

De altfel acelaş lucru ne mărturiseşte şi d-l N. Popoviciu în partea a VIII-a cărţii d-sale: „Mărturisire de credinţă" [pag. 148] printr'o putere de convingere remarcabilă ei cu lux de argumente'

Partea mai interesantă, însă din cartea d-lui Popoviciu o formează partea a IX-a „Cheia temperamentului";

cel puţin pentru învăţători, cari urmăresc să găsească mijloace cât mai practice pentru cunoaşterea sufletului şcolarilor lor, în vederea individualizării educaţiei.

Interesant este grupurea temperamentelor sub următoarea denumire:

— *„teoreticianul* [analitic, cerebral] cu ochiul negru sau căprui.

— *practicianul* [intermediarul, voliţionalul] cu ochiul verde şi

— *esteticianul* [sinteticul, emoţionalul] cu ochiul albastru". [pag. 180].

Şi adaugă *„culoarea ochiului ca cel mai simplu mijloc cu putinţă, de imediată recunoaştere a temperamentului, fără nici o bătae de cap"*. [pag. 180].

Găsesc acest nou fel de clasificare a temperamentelor şi mai ales mijlocul de cunoaştere foarte practice. De aceia, dacă aceasta se va adeveri şi de practica lor [adică de experienţe] atunci, cel puţin noi învăţăsorii vom putea să avem *cheia* cea mai însemnată pentru deschiderea sufletelor.

La sfârşitul cărţii D-sale D-l Popoviciu ne dă un *„dicţionar"* cu arătarea semnelor după care putem cunoaşte :

— „însuşirile şi cusururile înăscute ale unui om;

— „înclinări spre boli;

— „aptitudini profesionale;

— „scara bucuriilor şi întristărilor, pe care le-a avut sau le va avea omul în cursul vieţii" [!!!] [pag. 193—264].

Şi un carnet cu figuri ajutătoare cărţii. [anexă].

Având în vedere, că noi învăţătorii cu greu putem să dispunem de alte mijloace pentru cunoaşterea sufletului elevilor, [afară de intuiţie şi observaţie] tratatul D-lui Popoviciu ne poate fi de un real folos.

Bineînţeles cu singura rezervă — a verificării în mod ştiinţific a tuturor principiilor de cunoaştere, pe care d-l Popoviciu le propune.

A încerca nu e rău lucru, mai ales în materie de psihologie, unde predomină încă nedumerirea şi negura sceptismului şi a contraverselor.

Cred, totuşi că în cartea D-lui Popoviciu e mult adevăr şi de aceea o recomand cu toată căldura celor ce se ocupă de educaţia copiilor.

Inv. NICOLAE OLARU
Drăsliceni.

Reviste:

Revista şcoalei, organ al Asociaţiei înv. din jud. Dolj, în numărul dublu depe Iulie—August 1935 se ocupă de prpblemele arzătoare la ordinea zilei. Astfel d-l *Fl. I Dumitrescu* tratează despre „Naţional-socialismul şi educaţia". D-l *I. C. Niţu*, cu o bogăţie de amănunte, arată importanţa „Basmului din punct de vedere educativ". „Principiile şcoalei active" formează articolul d-lui *V. P. Măceşeanu*, care

e bine studiat. Revista are şi un material informativ, prin care învăţătorii doljeni sunt ţinuţi în curent cu tot ce-i interesează din punct de vedere profesional. Este de regretat că Revizoratul respectiv pune piedici Asociaţiei în reţinerea sumelor prevăzute în borderouri, întârzâindu-le astfel planul de a ridica un sanatoriu la Marea Neagră.

Şcoala vremii an. VI No. 7 Septembrie 1935, apare la Arad, fiind organul de publicitate al Asociaţiei înv. dela graniţa de Vest a ţării. Are printre colaboratori elemente de valoare, printre care se numără şi d-l profesor *T. Mariş*, ale cărui articole, între care şi „Reciprocitate şi considerente" din numărul de faţă, prezintă un deosebit interes Colegul *I. Cădariu*, în articolul „Clasificarea elevilor" a pus destulă stăruinţă în a ne convinge că „Rangul fiecărui elev în ierarhia promovării îl hotărăşte, în locul întâiu, media generală dela studii. La aceeaşi medie generală la studii, întâietatea o hotărăşte în locul al doilea nota dela purtare, iar în locul al treilea media dela dexterităţi (dacă şi nota la purtare ar fi aceeaşi la doi elevi)".

Mai semnează articole: *Angela Preotesoiu*, C. Bărbat, iar d-l *P. Şerban* dă planul unei lecţii practice la cl. I. primară, după metoda „Decroly".

Căminul şcolii, anul V No. 1—2 Sept.- Oct. 1935, revista înv. din jud. Covurlui, a apărut în 40 pagini, cuprinzând articole variate şi o amplă dare de seamă asupra congresului dela Timişoara. Răfoindu-i paginele, găsim art. „Dascălii satelor", în care cunoscutul literat şi prietenul învăţătorimii *Cezar Petrescu* se arată preocupat de hotărîrile luate de învăţători în congresul din anul acesta. Se bucură de spiritul de solidaritate ce domneşte în sânul învăţătorimii române, pe care soarta a ferit-o de a aluneca pe panta greşită, pe care au apucat-o învăţătorii unei ţări din apusul Europei. D-l *Stroe Postelnicu* susţine metoda integrală în predarea scris-cetitului. In art. „Căminele culturale". D-l *M. Holban* între altele spune: „Vremea cere ca fiecare sat să aibă căminul cultural înfiinţat, iar oficialitatea, cât şi obştea să se îngrijească de cămin ca şi de şcoală şi biserică".

Ramuri, cunoscuta revistă literară care apare la Craiova, se găseşte acum în al XXVI-lea an al existenţei ei. Se bucură de caloborarea unora dintre cei mai buni mânuitori ai scrisului românesc ca: *C. Ş. Făgeţel, N Davidescu, G. Gonopol, Ion Sân-Giorgiu* şi alţii.

In articolul „Oratoria Regelui", d-l Făgeţel, între altele, spune că „Insuşirile cuvântătorului au crescut mereu, şi astăzi putem vorbi de oratoria Regelui (E vorba de M. S. Regele Carol II) ca de o realitate bine închegată, care se aşează temeinic între marile valori ale culturii româneşti. Regele nostru, ca orator, nu se slujeşte de cuvânt decât pentru a rosti idei şi adevăruri capabile să producă o acţiune utilă". D-l *G. Gongopol* se ocupă de personalitatea politică a d-lui C. Argetoianu, fost ministru.

Revista mai conţine şi o bogată cronică, al cărei autor e D-l *T. Păunescu-Ulmu.*

Ogorul şcoalei, an. II No. 1 Sept 1935, revista colegilor din jud. Turda e bine îngrijită atât ca fond cât şi ca formă. In cuprinsul ei colaboratorii atacă probleme de actualitate. Spre ex. D-l *Gabriel Brumă* so ocupă de „Manualele şcolare", ajungând la unele soluţii practice destul de bune: Să se micşoreze rabatul acordat de editori

librarilor pentru desfacerea cărţilor, reducându-se la 5%. Statul să renunţe la orice impozit procurării materialului şi confecţionării cărţilor de şcoală. Casa corpului didactic să renunţe şi ea la cele 5%, pe care le încasează.

In caz dacă această încercare n'ar da rezultatele dorite, să se creieze pe lângă Ministerul instr. publice sau Asociaţia generală a învăţătorilor o mare editură. In acest caz, se crede că manualele se vor eftini cu cel puţin 50%. Revista se interesează şi de monografia satului Petreştii de sus, jud. Turda. In „colţul vesel" îşi dau întâlnirea colegii talentaţi, cari publică schiţe literare, poezii. etc.

Şcoala Bănăţeană, revistă învăţătorilor bănăţeni, apare pe Sept. în număr festiv, în vederea congresului dela Timişoara. Cu această ocaziune, distinşii colegi: *Ludovic Ciobanu, Pavel Bosică, Petre Bizerea, Pavel Jumanca* şi alţii ne-au pus la dispoziţie un bogat material informativ asupra şcolilor bănăţene şi organizaţiei profesionale de pe aceste meleaguri. In genere, scrisul fruntaşilor învăţătorimii bănăţene e plin de căldură, de o adâncă înţelegere şi de un înalt patriotism. Cuvintele calde cu care D-l *Patrichie Râmneanţu*, preşedintele Asociaţiei regionale bănăţene ne-a întâmpinat, grija deosebită depusă de D-l *Petre Savii*, institutor în prezent senator şi vice-primar al oraşului, în găzduirea congresiştilor, ne-au făcut să ne simţim ca la noi acasă şi să ne despărţim cu greu de acei ce ee-au îmbrăţişat cu toată căldura sufletului lor de buni români şi buni colegi

Catedra an. IX No. 1—2 Sept. 1935, revistă culturală ilustrată apare la Galaţi, redacţia şi administraţia în str. Cuza-Vodă No. 45. Cuprinde teatru şcolar: O seară la cercetaşi, Scufiţa Roşie, Sâmburele, piese ce pot fi jucate cu multă uşurinţă de copiii cursului primar; apoi cântece şi poezii. Ilustraţiile din interior, cât şi coloritul copertei atrag mult pe cetitori. Această revistă rămâne ca o publicaţie de preţ în educarea tineretului şi organizarea serbărilor şcolare.

Învăţătorimea Vasluiană an. I. No. 7 Sept. 1935, organul Asociaţiei din acel judeţ, îşi are materialul bine împărţit, tratând chestiuni şcolare, literare şi profesionale. Problema „O nouă orientare a tineretului" e bine pusă la punct de colegul *Ştefan Prodan.* D-sa deduce că: pentru a ieşi din criza economică şi financiară, trebue ca să organizăm astfel şcoalele, încât învăţământul practic să predomine, subliniind că, cu şcoala teoretică de azi, nu mai merge.

In general articolele sunt scurte, dar concise, fapt care contribuie mult la îmbogăţirea şi variaţia materialului. Preşedintele Asociaţiei, D-l *G. Vierescu* este de felicitat cu excursia pe care a făcut-o în centrele industriale, climaterice şi cultarale din ţară, în condiţiuni aşa de avantajoase. Asemenea excursii ar trebui organizate de toate secţiunile judeţene din ţară.

Izvoraşul este singura revistă de muzică, artă naţională, folclor şi teatru sătesc. In numărul 7—8 depe Iulie—August a. c. publică cântece populare pe o voce, cântece şcolare patriotice pe câte 2 voci, apoi jocuri naţionale din diferite judeţe ale ţării. Folclorul e destul de bogat şi variat. Câteva pagini sunt rezervate teatrului sătesc, unde găsim piese uşoare, cum e: „Pace, ori judecată" scrisă pe înţelesul tuturor. Revista apare în com. Bistriţa, din jud. Mehedinţi. Abonamentul e de 100

lei pe an, în schimb este de mare folos pentru cei ce se ocupă cu organizarea serbărilor şcolare şi sezătorilor culturale la sate.

Voinţa şcoalei, foaia învăţ. din Bucovina, apare la Cernăuţi sub formă de gazetă de 3 ori pe săptămână, în câte 4 pagini. Prin ea, Asociaţia corpului didactic a dus o luptă aprigă pentru apărarea intereselor şcoalei româneşti şi menţinerea prestigiului învăţătoresc.

Cuvânt Moldovenesc, ce apare în metropola Basarabiei, e aproape singura gazetă scrisă anume pentru poporul dela sate. In cele 4 pagini ale ei găsim articole de îndemn pentru a iubi şcoala, biserica şi a respecta toate aşezămintele de stat Pe lângă o cronică bogată cu ştiri din toată lumea, găsim o pagină cu „Sfaturi", unde orice gospodar poate căpăta îndrumări cum să-şi păstreze sănătatea, cum să-şi orânduiască lucrurile în gospodărie, etc. Gazeta merită să fie răspândită pe tot cuprinsul ţării.

Gorjanul este gazeta ce apare la T.-Jiu, sub direcţia D-lui *Jean Bărbulescu.* Numărul din 8 Sept. îl închină marilor festivităţi organizate cu ocazia înaugurării monumentului eroinei *„Ecaterina Teodoroiu"*, festivităţi la care a asistat *M. S. Regele Carol II.* şi membrii guvernului, în frunte cu D-l *G. Tătărescu*, preşedintele consiliului de miniştrii.

I. C.

Bibliografie.

In editura „Tipografiile Române Unite", str. Calea Rahovei 42 Bucureşti, a apărut **„Metoda integrală"** pentru predarea scris-cetitului în şcoala primară. de *Stroe Postelnicu* Cartea costă 40 lei şi se găseşte de vânzare la editură, librării şi autor. şcoala No. 4 de băieţi Braila

* * *

„Alte înfăptuiri în spiritul şcoalei active" de D-l *Radu Petre*, profesor de pedagogie în Bucureşti, este una din preţioasele publicaţii ale „Institutului Pedagogic Român", de sub conducerea distinsului profesor *G. G. Antonescu*. Cartea trateaza despre: Programele şcoalei active, o nouă orientare în predarea limbiţei, Calendare şcolare, Calendarul florilor şi Aspecte educative ale grădiniţei şcolare. Faţă de interesul mare ce-l prezintă, cartea nu trebuie să lipsească din biblioteca educatorilor. Costul unui exemplar e 30 lei.

Informaţiuni

Ministerul de finanţe a dispus ca orice suma rămasa neachitată de stat funcţionarilor din exerciţiile închise. să se lichideze subscriindu-se din oficiu la împrumutul de înzestrare tranşa B. prin eliberarea de titluri de rentă.

* * *

Ministerul instrucţiunii publice cu ordinul telegrafic No. 754,935 pune în vedere tuturor direcţiunilor de şcoli primare şi de copii mici să ţină cursuri pe zile întregi. Cei cari nu au local suficient. să facă cursuri în aer liber în tot timpul favorabil. Ministerul atrage atenţiunea ca neexecutarea acestor dispoziţiuni atrage după sine suprimarea posturilor.

* * *

Pentru examenul la gradul II *Ministerul instr publice* a fixat studiul D-lui prof. Iosif Gabrea: *„Individualizarea învăţământului"*. Intrucât colocviul la examen va fi în jurul fişei individuale, candidaţii trebuie s'o întroducă la clasa respectivă, făcând aprecieri cât mai juste asupra elevilor Pentru conducătoarele de copii mici s'a fixat *„Pedagogia ştiinţifică"* de Maria Montesori, tradusă de d. Buţureanu.

* * *

Cu ocazia *„Conferinţei administrative"*. ţinută în localul şcoalei de contabilitate cu învăţătorii din municipiul Chişinau, D-l Inspector şcolar *Temircan*, şeful serviciului învăţământului primar din Basarabia, a dat instrucţiuni cu privire la bunul mers al învăţământului în şcoala, în cursul anului şcolar curent. D-sa a insistat asupra

următoarelor:

Frecvenţa să fie cât mai regulată. Cu acest prilej D-sa exprimă — din partea D-lui Ministru al instrucţiunii — mulţumiri corpului didactic primar, pentru stăruinţa depusă în anul precedent ca şcoalele să fie cât mai populate cu elevi.

Învăţământul să fie practic, pentru ca elevii — în special cei dela sate — să poată deveni buni gospodari.

Să se dea o atenţie deosebită *educaţiei copiilor*, pentru a forma din ei buni cetăţeni, conştiincioşi de drepturile şi îndatoririle lor.

Să se întocmească *fişele individuale*, atât de necesare în studiul individualităţii copilului. Cu ocazia vizitelor medicale, D-nii învăţători să ceară medicilor şcolari de a examina în deaproape pe elevi.

Să se facă intervenţii la comitetele şcolare de a se construi *băi* peutru elevi. Deasemeni d-nii învăţători să facă zilnic inspecţii la curăţenia copiilor.

Orarul să fie pe ziua întreagă. In atelierele de lucru manual să se confecţioneze *mobilierul* necesar şcoalelor.

Grădina şcolară să fie plantată cu pomi fructiferi, cultivată cu flori şi plantele necesare la intuiţie şi şt naturale. Curţile şcoalelor să fie curăţite de buruieni.

Cercurilor culturale să li se dea atenţia cuvenită, fund frecventate regulat de toţi învăţătorii Deasemeni învăţătorii să dea tot concursul instrucţiei premilitare.

D-l Inspecfor şcolar *I. Iacob* a dat muriri despre modul cum trebuie întocmite listele de înscriere şi trecerea elevilor în cataloage!- de clasă.

D-l Revizor şcolar *G Bălan* a făcut apel la colegi să-şi facă conştiincios datoria în şcoală.

* * *

In ziua de 22 Septembrie la ora 18 a avut loc în localul şcoalei de contabilitate conferinţa D-lui *Créţu Nicolaie*, doctor în filosofie şi Inspector general al învăţământului primar-normal despre *"Problema copilului după războiu"*.

Tot D-sa, Duminecă 29 Septembrie, la aceeaşi oră şi în aceaş local a vorbit despre *„Viaţa şi opera lui Franţisch Bacule"*. Ambele conferinţe au fost ascultate cu multă atenţiune de către învăţători şi autorităţile şcolare, care au ţinut să onoreze cu prezenţa lor aceste manifestări de interes cultural şi pregătire profesională a corpului didactic.

* * *

In zilele de 2 şi 3 Octombrie D-l ministru al şcoalelor Dr. *C. Angheleşcu*, însoţit de D-ra *Elena Văcărescu* şi D-l *C. Dumitriu* senator şi fost ministru, au luat parte la punerea pietrii fundamentale la mai multe aşezăminte de cultură din jud. Dâmboviţa. Cu această ocazie au vizitat şi liceul militar *„Nicolaie Filipescu"*, de sub înaltul patronaj al M. S. Regelui Carol II.

In semn de deoscbită dragoste şi admiraţie pentru spiritul ce domneşte în acest institut de educaţie românească, D-l ministru a binevoit să doneze liceului suma de 100 000 lei. Totodată D-sa a instituit un premiu anual de 500 lei, pentru cea mai bună lucrare de istorie naţională facută de elevi

D-ra *Elena Văcărescu* a oferit pentru elevi un premiu anual de 5000 lei, peutru cea mai valoroasă lucrare literară.

D-l senator *C. Dumitriu*, animat şi D-sa de aceleaşi frumoase sentimente, a instituit un premiu de 300 lei, pentru cel mai reuşit studiu al elevilor asupra Mănăstirii Dealului. Iată fapte vrednice de laudă şi de admiraţia tuturor.

* * *

Conform ordinului circular al Revizoratului şcolar No. 14190/935 cu începere dela 15 Noembrie a. c. vor începe să funcţioneze cercurile culturale. Până atunci se vor întocmi listele de înscriere după recensământ şi se va desfăşura o intinsă propagandă, pentru ca tinerii neştiutori de carte să fie aduşi la aceste cursuri.

* * *

La congresul general al învăţătorilor dela Timişoara, Asociaţia învăţătorilor lăpuşneni a fost reprezentata prin D-nii *I Arhip*, preşedintele Asociaţiei, *I. Cioabă*, vice-preşedinte şi N. Ermurache secretar.

BULETINUL ASOCIAŢIEI.

DAREA DE SEAMA

asupra desbaterilor şi hotărârilor luate în congresul Asociaţiei generale dela Timişoara.

In zilele de 8, 9 şi 10 Septembrie s'a ţinut la graniţa de Vest a ţării, în frumosul oraş al Timişoarei al XXIV-lea congres al Asociaţiei generale a învăţământului din România. Cu toată depărtarea şi greutăţile unei călătorii aşa de lungi, au participat peste 3000 de învăţători — tineri şi bătrâni — unii îmbrăcaţi în frumoase costume naţionale, care au împresionat mult populaţiunea de prin acele locuri. La gară, congresiştilor, în fruntea cărora se găsea şi D-l *D. V. Ţoni*, preşedintele Asociaţiei generale, li s'a făcut o călduroasă primire de către populaţiunea oraşului şi colegii învăţători. După încartiruire, s'a ţinut Sâmbătă seara şedinţa Consiliului general al Asociaţiei.

A doua zi, Duminică, la ora 10,15 în prezenţa D-lui *D. V. Ţoni*, a D-lui *Dr. C. Anghelescu*, ministrul instrucţiunii publice, a reprezentanţilor autorităţilor locale şi diferitelor asociaţii profesionale şi societăţii culturale—s'a deschis congresul, printr'un serviciu divin, lucru frumos şi pe care nu l-am văzut la celelalte congrese generale.

După terminarea slujbei religioase, D-l preşedinte a voit să-şi înceapă cuvântarea, dar după primele două cuvinte: „Domnule Ministru", lumina electrică s'a stins, fapt care a dat loc la multe comentarii. Învăţătorii şi-au păstrat însă calmul, începând să cânte diferite cântece patriotice.

La reaprinderea luminii, D-l *D. V. Ţoni* rosteşte următoarea cuvântarea:

„Pe de întreg cuprinsul ţării învăţătorii s'au adunat în congres anual la Timişoara pe mândrul şi frumosul pământ al Banatului, ca să ia hotărîrea asupra unor însemnate chestiuni ce privesc şcoala poporului român şi ca să afirme în-

tregul lor devotament faţă de ţară. Suntem aici pe un pământ, care veacuri întregi a stat sub o stăpânire străină şi care azi e liber prin credinţa nestrămutată a neamului întreg în menirea sfântă ce o are. Amintindu-ne trecutul şi având conştiinţa datoriei noastre pentru viitor, învăţătorii României nu se vor mărgini numai la sentimentele ce călăuzesc sufletele, ci vor căuta ca prin acţiunea lor să întărească pe vecinicie temelia statului naţional român, pentru ca orice tentativă duşmană să se sfarme de zidul solidarităţii naţionale. Declarând acestea învăţătorii au înaintea lor icoana care călăuzeşte destinele neamului nostru, în această clipă, icoana marelui nostru Suveran. Nu ştiu dacă o altă ţară sau alt popor are un Suveran cu atâta grijă pentru popor, cu adâncă dragoste pentru cultură şi şcoală, cum e M. S. Regele Carol II. De atâtea ori, dela El a venit sprijinul prin care dreptatea s'a făcut; deaceea urmând cu sfinţenie poruncile neamului, ne îndreptăm primul nostru gând către M. Sa. şi depun la picioarele tronului cele mai distinse omagii".

D. Ţoni a dat apoi cetire unei telegrame expediate M. S. Regelui şi întreaga asistenţă se ridică în picioare.

In continuare d. Ţoni spune: „Chipurile ne sunt luminate şi inima plină de sentimente, când vedem că în mijlocul nostru se află şeful suprem al şcoalei naţionale d. dr. Anghelescu. Nu este numai ministrul şcoalelor, ci mai este părintele şi binefăcătorul nostru. Tot sufletul său îl dă şcoalei. D-sa a fost în calitate de ministru cel mai dârz apărător al drepturilor noastre. Au fost timpuri de primejdie pentru corpul nostru când se intenţiona să se tae 400 milioane din bugetul şcoalelor; d-sa s'a opus cu îndârjire şi a declarat categoric: plec din guvern, fiindcă nu înţeleg să fiu călăul şcoalei şi al învăţătorimii. Aceasta dovedeşte că există o perfectă unire sufletească între ministrul şcoalelor şi corpul didactic. Drept recunoştinţă, învăţătorimea unitară se găseşte azi în jurul d-sale şi îl asigură că armata şcoalei va merge alături cu d-sa pentru ca să fie înlăturate şi ultimele valuri de ignoranţă, cari mai sunt în această ţară".

D. Ţoni salută în numele congresului şi are câte un

cuvânt deosebit pentru d-nii g-ral G. Oprescu comandantul diviziei, dr. Nistor, prefectul judeţului, prof. Coman, primar; D. Gusti, fost ministru; protopop Ţiucrea; şi toţi reprezentanţii învăţământului şi ai clerului prezenţi la congres.

Ideia Naţională.

După ce mulţumeşte în cele din urmă d-lui Patrichie Râmneamţu pentru că a învitat învăţătorii la această mare demonstraţie naţională în capitala Banatului trasează, în linii generale principalele chestiuni ce vor fi desbătute în congres, spunând că în primul rând e problema educaţiei naţionale. In această privinţă trebue să se ştie, continuă d-sa, că în aceste timpuri când atâtea cţrente tind să destrame unitatea noastră sufletească, învăţătorii români nu înţeleg o şcoală fără patrie. Şcoala primară este şcoala patriei româneşti şi vom rămâne slujitoarii şi creatorii sufletului nostru naţional; declarând ataşamentul nostru profund la această mare idee vom fi săditori de iubire pentru patria şi neamul nostru. La fel ca înaintaşii noştri vom fi cei mai vajnici apărători ai tradiţiei şi ai credinţei, apărând cu toată puterea noastră pământul acesta în care zac osemintele strămbunilor noştri de mii de ani.

Controlul învăţământului.

O altă chestiun importantă este controlul şi îndrumarea învăţământului în care s'a obişnuit să pătrundă până acum oameni fără valoare, fără autoritate, adevărate nulităţi cari aveau concepţia că fac poliţie. Noi vrem ca pe viitor 'aceste organe să nu mai fie recrutate decât din elementele cele mai valoroase, bine pregătite şi cu desăvârşită autoritate morală în cuprinsul şcoalei româneşti.

Problema salarizării.

O rană în trupul învăţătorilor este, apoi, problema salarizării, durere strâmbiţată în faţa ţării de atâta vreme. Corpul nostru didactic e mai prost salarizat decât în orice ţară. E degradator, nespus de umilitor, ca luminătorii satelor să aibă atâta grijă pentru o bucată de pâine. Temelia şcoalei

românește a pus-o Spiru Haret. Fiți d-vs., domnule ministru aducătorul drepturilor corpului învățătoresc și odată cu salarizarea trebue ca și încadrarea să se facă în raport cu celelalte funcțiuni, cum sunt de pildă cele două mari corpuri: magistratura și ofițerii. Aceste declarațiuni le facem deschis în fața d-vs., domnule ministru, încheie cuvântarea d. Țoni.

Președintele congresului, d. D. V. Țoni, citește apoi telegramele sosite dela d-nii Stelian Popescu, general Manolescu, conducătorul organizațiilor strejărești, prof. Dragomir Hurmuzescu, foștii președ. Ionescu-Lungu, I. Mihalache și mesajul federației internaționale a învățătorilor.

Cuvântarea d-lui ministru C. Angelescu.

Primit cu nesfârșite urale d. ministru dr. Angelescu a rostit următorul discurs:

„Iubiți învățători, vă sunt adânc recunoscător pentru primirea frumoasă și deosebita dragoste ce-mi arătați. Am venit în mijlocul d-vs., pentrucă atunci când sunt în contact cu învățătorii, la congres, plec și mai îmbărbătat cu dragoste de a-mi îndeplini datoria ca ministru al culturii naționale.

Vă exprim adânci mulțumiri, pentrucă în anul expirat v'ați îndeplinit datoria cu toată dragostea, cu tot devotamentul cu tot patriotismul vostru de buni români. Frecvența din această țară a crescut într'un mod neașteptat; școlile primare au atins 85—90 la sută. Aceasta constitue un lucru extraordinar.

După cum știți prea bine, se începuse în 1922 opera de construcții școlare. Din 7800 școli, 1400 au rămas neterminate; d-vs. ați terminat în acelaș an 3000, iar anul acesta s'au mai ridicat alte 3000 școli. Această operă, o recunosc, înaintea oricui, e datorită în mare parte învățătorimii. In acest județ s'au construit, în 1933, 22 școli și 12 sunt pe cale de ridicare. Aceasta dovedește cât suflet se pune în această țară de organele administrative și învățătorii cari își înțeleg marea datorie. In programul care fixează discuțiile congresului, s'au pus mai multe chestiuni cari au o importanță capitală și d. Țoni, reprezentantul d-vs., le-a pus mai înainte.

Răspund în mod leal, aşa cum am mai făcut, şi cum trebue să facă un ministru: şcoala noastră nu e chemată să dea numai cultură, ci şi educaţie naţională. Armata a sacrificat sute de mii de oameni pe câmpul de luptă, cari au fost răpuşi de gloanţe, tifos exantematic şi ne-a dat România de azi.

Avem datoria să consolidăm, la rândul nostru, ce am moştenit. Acei chemaţi să întărească frontierele noastre sunteţi d-vs., corpul didactic, fiindcă întăriţi generaţiile tinere să apere patrimoniul naţional. Alături de d-vs., suntem cu toţii şi este mai presus marele nostru Rege, dela care a pornit ideia educării tineretului la O. E. T. R. şi premilitara, două organizaţiuni menite să formeze o puternică apărare naţională. Intreaga asistenţă se ridică în picioare şi ovaţionează îndelung pe M. S. Regele.

Controlul învăţământului.

S'au mai pus şi alte chestiuni cari pe mine mă interesează. Controlul învăţământului e chestiune primordială. Selecţiunea elementelor trebue să se facă în aşa fel, încât politica murdară să nu aibă ce căuta în şcoală. Deaceea discutaţi, rezolvaţi şi daţi-mi datele şi le voiu aduce la îndeplinire cu cea mai mare dragoste. Şi salarisarea trebue să se rezolve un minut mai devreme, fiindcă e o ruşine ca un învăţător cu 1600 lei să-şi întreţină familia şi să facă apostolat, tocmai în regiuni minoritare, unde nici casă nu i se dă, ci din contra are animozităţi.

Gradaţiile.

Cât priveşte gradaţia, susţin cu tărie că e o nedreptate strigătoare şi cer ca să se discute gradaţia corpului, care face parte integrală din leafa acestui corp. Nu e destul să dai gradaţia actuală, ci să o pui şi în armonizare. Vă declar că voiu fi alături de dvs. când se va pune această chestiune, şi dacă nu se va face dreptate, nici eu nu voiu mai rămâne la minister. Fac şi eu apel la dvs. Nu veniţi cu revendicări imposibile şi apăraţi partea dreaptă. Ministrul instrucţiunii vă roagă să menţineţi solidaritatea între dvs. Graţie acestei so-

lidarităţi veţi da posibilitatea acelui ministru să vă ajute, să vă susţină dreptatea. Eu m'am identificat cu corpul didactic din această ţară. Aveţi încredere în mine, cum am şi eu în dvs. (Aplauze prelungite).

Au mai vorbit în numele fundaţiilor Regale fostul ministru, d. prof. D. Gusti, în numele armatei d. general G. Oprescu, comandantul deviziei 1 inf., în numele judeţului d. prefect dr. Nistor, în numele oraşului Timişoara d. primar prof. univ. Aug. Coman, D-l *I. Lungulescu* şi alţii. Seria cuvântărilor se încheie prin cuvântul D-lui *Patrichie Râmneanţu*, preşedintele Asociaţiei înv. din Banat.

Şedinţa de după amiază.

La orele 5, în aceeaşi frumoasă sală a teatrului comunal s'a ţinut congresul învăţătorilor, votându-se următoarele deziderate:

Educaţia naţională în şcoala primară din statul român.

Educaţia naţională, alături de educaţia morală va forma baza învăţământului din şcoala primară a statului român.

Prin ea se va integra copilul în viaţa neamului.

Prin limbă şi literatură, prin cultivarea virtuţilor străbune, prin dezvoltarea iubirii înţelegătoare pentru portul, tradiţiile şi datinile moştenite dela înaintaşi, prin învăţământul istoriei şi geografiei patriei; prin arta naţională, ca şi prin sădirea în suflete a dragostei pentru pământul românesc, prin cunoaşterea cât mai amănunţită şi mai temeinică a regiunei, —printr'un învăţământ adequat în totul regiunei, pornind dela localitate,—şcoala primară trebue să desvolte şi promoveze însuşirile caracteristice neamului românesc pentruca acesta animat de un naţionalism luminat,—nu şovin,—să dobândească şi să-şi menţină capacitatea de a produce opere cu cari să se poată mândri şi cari să poată intra în patrimoniul culturii şi civilizaţiei umane.

Deci prin naţionalism către umanitate. In regiunile cu cetăţeni români de altă naţionalitate, şcoala primară va căuta să sădească în sufletele copiilor înţelegere şi dragoste pentru limba poporului care a format Statul român, ca şi pentru cul-

tura acestui popor, pe care are datoria orcine din această ţară de a o cunoaşte şi respecta.

Factorul important în reuşita aceste educaţiuni este numai învăţătorul. El va trebui să fie călăuzit şi stăpânit, în fiecare moment de un desăvârşit patriotism.

Singurul ideal ce-l va avea de îndeplinit în misiunea sa, să fie, pregătirea unui popor disciplinat cu avânt patriotic şi gata pentru orice sacrificiu, când va fi vorba de apărat existenţa şi creaţiile sale.

Controlul în învăţământul primar

(Cum trebue să se facă recrutarea şi ierarhizarea organelor de control)

Sistemul cel mai nimerit pentru alegerea organelor de îndrumare trebue să fie un sistem mixt de concurs şi examen.

Condiţiunile de admitere la concurs.

1. Se vor putea prezenta la concurs învăţătorii cari au o vechime de cel puţin 12 ani, funcţionare efectivă în învăţământ şi cel puţin gradul II.

2. Concurenţii să fi servit cel puţin 5 ani la o şcoală primară rurală.

3. Să fi obţinut nota 8 la cel puţin două din cele trei examene: diplomă, definitivat şi înaintarea în gradul II.

4. Să fi desfăşurat o activitate deosebită, atât în ce priveşte învăţământul, cât şi în ce priveşte înfiinţarea sau conducerea bibliotecii şcolare, muzeului şcolar, cooperaţiei şcolare, grădinii şi atelierului şcolar.

5. Să fi desfăşurat o deosebită activitate extra-şcolară, prin înfiinţarea sau conducerea unui cămin cultural, unei instituţii cooperatiste, a uni cor cu elevii, adulţii, sau sătenii să fi participat activ la toate înfăptuirile mari pe teren economic, social cultural, realizete în timpul cât a funcţionat in comuna respectivă.

6. Să fi colaborat activ la diferite reviste şi ziare cu ar-

ticole de caracter economic, social-cultural, sau să aibă publicate lucrări din acelaş domeniu.

Inscrierea la concurs.

Cererile vor fi adresate ministerului întovărăşite de un memoriu amănunţit referitor la activitatea depusă, având anexate actele doveditoare că împlineşte condiţiunile, eliberate de instituţiile în cadrul cărora a activat.

Va alătura totodată un plan de activitate în care va arăta amănuţit cum înţelege să activeze în calitatea de organ de îndrumare pentru care candidează, care sunt problemele şcolare şi extraşcolare mai importante şi ce măsuri crede necesar a se lua pentru rezolvarea lor şi luminarea învăţătorilor pe cari este chemat să-i îndrumeze.

Alcătuirea comisiunii. Ministerul va forma o comisiune formată după cum urmează:

1) Un profesor universitar de pedagogie ales prin tragere la sorţi dintre profesorii titulari. ca preşedinte.

2) Un profesor de pedagogie dela o şcoală normală, ales în acelaş mod.

3) Directorul general al Fundaţiilor Regale.

4) Un delegat al casei centrale a cooperaţiei.

5) Reprezentantul Asoc. generale a învăţătorilor.

Ierarhizarea organelor de îndrumare şi control.

După 3 ani de funcţionare ca subinspector de control poate fi avansat în al II-lea grad de îndrumare, care va fi inspectorul şcolar de judeţ.

După alţi 3 ani de funcţionare în gradul de inspector de judeţ, poate fi înaintat inspector de circumscripţie, care va cuprinde 3 judeţe.

Ultimul grad la care pot fi înaintaţi, după o funcţionare de 3 ani în gradul precedent, e gradul de inspector general peste 2 circumscripţii.

Actualele organe de control şcolar cu delegaţie vor fi rechemate la catedră şi înlocuite cu cei reuşiţi la concurs.

Salarizarea învăţătorilor.

Salariul iniţial al învăţătorilor să fie de cel puţin 3000 lei lunar, acesta constituind pentru ei un minimum de existenţă.

Aplicarea legii armonizării în vigoare şi introducerea în bugetul ministerului a tuturor drepturilor încălcate dela 1927, până în prezent.

— Plata tuturor sporurilor cuvenite prin înaintări: definitivat, gradul II şi gradul I-iu să se facă pe data când cel îndreptăţit a împlinit termenul legal, iar nu cum se face în prezent, cu întârzieri de ani.

Acordarea şi înscrierea în buget a gradaţilor cuvenite, inclusiv cele militare, pe data împlinirei termenului, plătindu-se şi cele datorate pe trecut, pe anii 1931—1934, precum şi cele mai vechi, cari nu s'au acordat şi plătit la timp, din cauza formelor neîndeplinite de autorităţile şcolare.

Acordarea gradaţiilor de războiu, tuturor învăţătorilor care au fost mobilizaţi, fără nici o restricţie, asupra seriei când au absolvit.

Acordarea gradaţiei militare şi învăţătorilor din ţinuturile alipite.

Plata alocaţiei de chirie tuturor învăţătorilor din sate cari sunt omişi dela acest drept, fără nici un temeiu legal.

Revizuirea clasificărei localităţilor, în ce priveşte sporul de scumpete actual.

Acordarea unui spor de familie mai însemnat învăţătorilor cari au familii numeroase.

In localităţile cu populaţie eteroglotă sporul de 50 la sută să se plătească la leafa bugetară, inclusiv sporurile, nu numai la leafa de bază ca azi: acest spor să se dea tuturor învăţătorilor, indiferent dacă ei sunt localnici sau veniţi din alte judeţe.

Stabilirea localităţilor eteroglote să nu mai fie ca azi, pe judeţe întregi ci anumite zone din aceste judeţe considerate minoritare.

Plata tuturor deplasărilor făcute de învăţători, în inte-

resul serviciului la cercuri culturale, convocări oficiale, etc.

Plata suplinitorului în caz de boală aşa cum prevede legea învăţământului primar în vigoare.

Plata ajutoarelor de înmormântare, familiilor învăţătoreşti decedaţi să se facă fără întârziere, iar nu ca azi, când plata lor este amânată necontenit şi trecută la credite, cari nu se mai plătesc.

Ajutorarea învăţătorilor bolnavi, în special a celor suferinţi de tuberculoză, prin internarea lor gratuită în sanatoriile statului, în clasa II-a; acordarea asistenţei medicale necesare, în toate cazurile de boală, aşa cum se bucură şi alte categorii de funcţionari, cum sunt cei dela C. F. R., etc.

Acordarea de împrumuturi, prin Casa de credit a corpului didactic, dintr'un fond pe care statul l-ar pune la dispoziţie, pentru construirea de locuinţe.

Scutirea de orice taxă şcolară, inclusiv cele de construcţie, a copiilor membrilor corpului didactic primar, fie ei elevi în şcoala secundară, fie studenţi la instituţiile universitare.

Inlesnirea învăţătorilor de a-şi cunoaşte ţara, prin acordarea de reduceri pe C. F., ori cu vapoarele N. F. R.

Acoadarea dreptului, pentru învăţătorii cari au suplinit posturi de titulari, de-a vărsa ulterior cota cuvenită Casei pensiilor, în vederea regularei acestor drepturi.

Duminică seara la orele 9 soc. corală „Doina Banatului" a aranjat cu concursul corului învăţ. din Lugoj, al corului „Lira C. F. R." şi al corurilor ţărăneşti din Folea şi Gataia un concert de gală în onoarea ministrului instrucţiunit şi a congresiştilor.

Adunarea generală.

A doua zi s'a ţinut în localul prefecturii la oreie 10 adunarea generală statutară a Asoc. Generale sub preşed. d-lui D. V. Ţoni. Adunarea s'a desfăşurat în deplină linişte.

După adunare s'a dat următorul comunicat oficial:

Adunarea generală a Asociaţiei învăţătorilor din Romă-

nia, ţinută în sala prefecturei judeţului Timiş-Torontal în ziua de 9 Septembrie, cu participarea a peste 300 membri delegaţi oficiali ai secţilor judeţene, sub preşedinţia d-lui D. V. Ţoni, a adus următoarele hotărîri:

S'a aprobat raportul comitetului central cu unanimitate, precum şi gestiunea bănească a comitetului pe anul 1934—1935. Adunarea generală cu unanimitate minus două voturi, a exclus din asociaţie pe fostul casier V. P. Dumitrescu, pentru publicarea unei broşuri infamante. care se referea, în special, la însăşi gestiunea lui.

S'a aprobat bugetul pe anul 1935—36 şi s'au făcut diferite propuneri în legătură cu bunul mers al asociaţiei şi nevoilor şcoalei primare. S'a fixat viitorul congres la Cernăuţi în Septembrie 1936.

S'a procedat la alegerea comitetului pe un nou period de trei ani. S'a căzut de acord ca fiecare provincie să-şi desemneze delegaţii în Comitetul Central. Basarabenii s'au înţeles foarte uşor şi repede. S'au ales pentru Muntenia: D. V. Toni, Iordan Tacu, Moise Marinescu, Dragomir Popescu; pentru Moldova: M. Vasiliu. Leon Mrejeru, care a renunţat, în locul d-sale trecând d. G. Vierescu-Vaslui şi N. Groza; pentru Basarabia: Teodor Iacobescu, V. Ciubotaru, Ioachim Arhip; pentru Bucovina: Ştefan Leontovici; pentru Banat: Pavel Jumanca, Petre Bizerea; pentru Oltenia: Florea Rădulescu şi I. Modelcă; pentru Dobrogea: Sandu Carp; pentru Ardeal: Damaschin Caţavei, Alex. Iliaşiu, Virgil Pop şi G. Medan, toţi membri în comitetul central. Membrii supleanţi ai comitetului central pentru Muntenia: I. Coman; Moldova: C. Gheorghiu; Basarabia: Serghie Bolbocean; Bucovina: Eusebie Braha; Banat: Romul Pitic; Oltenia: I. Alexandrescu; Dobrogea: Iordan Petrache; Ardeal: I. Cioară şi Alex. Duvlea. Cenzori: Cornel Schian, Mihai Popovici şi D. Giuculescu, cenzori supleanţi: Ştefan Velehorschi, D. Totir şi G. Niculiu.

Comitetul de conducere s'a constituit în felul următor: D. V. Ţoni, preşedinte, Iordan Tacu, secretar general, Moise

Marinescu casier geeeral, vice-preşedinte Mihai Vasiliu, iar preşedinţi ai regionalelor: Ioan Ciolan (Ardeal), N. Simionovici (Bucovina), I. Berliba (Basarabia), Patrichie Râmneamţu (Banat), aceştia din urmă făcând parte de drept din comitetul central.

In afară de comunicatul de mai sus comitetul a mai hotărît înfiinţarea unei insigne speciale distincte pentru toţi învăţătorii.

La orele 3, d. prof. ing. D. Rantea din minist. lucrărilor publice a ţinut la cinematograful „Capitol" o interesantă conferinţă despre mijloacele moderne de propagandă culturală şi educativă. Conferinţa a fost urmată de rularea unui astfel de film.

Marţi, 10 Sept., congresiştii au făcut o excursiune la uzinele Reşia.

De remarcat este că acest congres, datorită grijei deosebite a Comitetului Asociaţiei, în fruntea căruia este D-l *Patrichie Râmneamţu*, şi a concursului necondiţionat dat de colegul *Petre Savii*, senator şi vice-primar al Timişoarei, a fost foarte bine organizat. Parte din congresişti au avut găsduirea gratuită la „Casa învăţătorilor" şi „Căminul fiicelor de învăţători", iar celor repartizaţi la hoteluri, li s'a făcut oarecare reducere. Timp de 3 zile, congresiştii au călătorit gratuit pe toate liniile de tramvai, dându-le putinţă să viziteze instituţiile de seamă ale acestui măreţ oraş. Faţă de scumpetea de acolo, reducerea de 20% la restaurante a prins bine. Delegaţia lăpuşnuană ţine de a sa datorie să aducă mulţumiri colegilor din Banat pentru atenţia deosebită ce-au arătat-o fraţilor basarabeni.

C.

† Vera Diacov-Bădilă,

Cu sfârşitul anului şcolar şi-a sfârşit zilele blânda şi buna noastră colegă Vera Diacov-Bădilă, din comuna Peticeni, jud. Lăpuşna. Ea a murit în condiţiuni tragice, fiind înghiţită de valurile Dunării, unde se dusese să-şi răcorească trupul de căldurile înăbuşitoare ale verii. Plecase în jud. Brăila, la Chiţcani, pentru a petrece cele două luni de vacanţă lângă satul ei.

Ziua de 6 August i-a fost însă fatală. Valurile apei n'au cruţat-o, după cum nu cruţă uneori nici pe cei mai buni înnotători.

Vestea morţii ei a adus o jale de nedescris nu numai în sânul familiei, unde lasă o copiliţă nemângâiată şi un soţ neconsolat, dar chiar şi în rândurile colegilor şi prietenilor care au cunoscut-o.

Pierderea ei este cu atât mai mare, cu cât se duce în lumea dreptilor prea de timpuriu, abia în vârstă de 25 ani, la vârsta când omul este plin de energie şi dornic de viaţă, dornic de a se pune cu tot sufletul în slujba binelui obştesc.

Deaceea, acei cari au cunoscut-o, dar mai ales cele 6 generaţii de elevi pe care le-a educat, n'o vor uita niciodată pe *Vera Diacov-Bădilă*, născută Mazurenco, deoarece ea a ştiut să-şi facă întotdeauna datoria faţă de şcoală, faţă de părinţi şi familie.

I. C.

REGULAMENT

pentru

ADMINISTRAŢIA INTERIOARĂ A ŞCOALEI PRIMARE *)

CAPITOLUL I

Dispoziţiuni generale

ART. 1.—Şcoalele primare rurale de regulă sunt mixte şi funcţionează cu unul, doi, trei sau patru învăţători, după numărul copiilor (băeţi sau fete) care frecuentează şcoala, conform normelor stabilite prin art, 24 din lege.

Dacă numărul copiilor cari frecuentează şcoala trece peste 260, atunci, potrivit aceluiaş articol din lege, şcoala mixtă se transformă în şcoală de băieţi cu patru învăţători, şi se înfiinţează o a doua şcoală care va fi de fete cu una sau mai multe învăţătoare după numărul fetelor cari vor frecuenta şcoala.

Dacă şcoala de fete va avea cel puţin două învăţătoare, ea va fi tip urban, cu clasele unite.

In acest caz nu se vor înscrie băieţi în şcoalele de fete, nici fete în şcoalele de băieţi.

ART. 2.—In şcoalele primare rurele cu unul, doi sau trei învăţători, cursurile durează cinci ani şi se împart în cinci clase: clasa I, II, III, IV şi V. Aceste clase sunt grupate în trei diviziuni: diviziunea I cuprinde clasa I; diviziunea II cuprinde clasele II şi III; diviziunea III cuprinde clasele IV şi V. In şcoalele primare rurale cu patru învăţători, cursurile durează patru ani şi se împart în patru clase.

ART. 3.—In şcoalele primare rurale cu unul, doi sau trei învăţători se aplică programa analitică a şcoalelor primare rurale.

Această programă va fi alcătuită pe cele trei diviziuni menţionate la articolul precedent iar materiile diviziunilor II

*) In urma intervenţiei autorităţii şcolare, în cuprinsul revistei vom publica regulamentul pentru administraţia interioară a şcoalelor primare, pentru a fi cunoscut de corpul didactic primar din judeţ. Părţile cari sunt în contradicţie cu regulamentul pentru aplicarea legii înv. primar din 1924, sunt abrogate.

şi III vor rota din doui în doui ani astfel ca clasele II şi III din divizia II şi clasele IV şi V din divizia III să poată fi totdeauna unite.

La şcoalele primare rurale cu patru învăţători se aplică programa analitică a şcoalelor primare urbane. Acest program se poate aplica şi în şcoalele rurale situate în cartierele mărginale ale comunelor urbane.

La şcoalele cu doui şi cu trei învăţători se aplică în diviziunea I programul analitic al şcoalelor urbane şi toate materiile.

In şcoalele de cătun (art. 24 din lege şi art. 44-48 din regulamentul legii) ocupate de titulari, se aplică programa analitică a şcoalelor primare rurale complete.

In şcoalele de cătun, unde sunt învăţători suplinitori ai postului, se predau materiile primelor trei clase (diviziunile I şi II) din programa analitică a şcoalelor primare rurale.

Dacă suplinirea se face la o şcoală de cătun, la care au funcţionat şi divizia III, suplinitorul va continua să predea cunoştinţele prevăzute de program şi în această divizie.

Se vor preda aceste cunoştinţe şi la şcoalele ai căror învăţători suplinitori vor fi avut aprobarea prevăzută la art. 49, alin. IV.

ART. 4.—Distribuirea claselor şi diviziunilor între învăţătorii şcoalelor cu mai mult de un învăţător se va face după normele următoare:

a) Când şcoala are 2 învăţători, unul va preda la clasa I (divizia I), celălalt la clasele II—V (diviziile II şi III);

b) Când şcoala are trei învăţători fiecare diviziune va avea câte un învăţător; unul va lucra deci cu clasa I, altul cu clasele II şi III, altul, în fine, cu clasele IV şi V.

c) Când şcoala are patru învăţători, fiecare din cele patru clase va avea învăţătorul său deosebit.

Dela aceste norme se va putea însă devia, în vederea numărului disproporţionat al elevilor pe clase, făcându-se orice altă distribuire,

(Continuare în numărul viitor)

BANCA POPULARĂ „SPIRU HARET"
a Corp. Didactic din jud. Lăpușna

BALANȚA DE VERIFICARE

încheiată la 30 Septembrie 1935

Numărul membrilor—572

No. crt	DENUMIREA CONTURILOR	Bilanț la 31 Dec, 1934		Sumele		Solduri	
		Activ	Pasiv	Debitoare	Creditoar	Debitoare	Creditoar.
		Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
1	Ct. Cassa	282827	—	7224555	7166141	58414	—
2	„ Capital	—	895283	10328	1572813	—	1562285
3	„ Taxa de înscriere	—	—	—	2480	—	2480
4	„ Imprumut	1332972	—	5820623	2899969	2920654	—
5	„ Depuueri spre fructificare	—	390617	381666	170 449	—	1319783
6	„ Efecte de plată	—	160000	10000	160000	—	150000
7	„ Dobânzi la efecte de plată	4293	—	8141	—	8141	—
8	„ Mobilier	18530	—	36030	—	36030	—
9	„ Salarii	—	—	58050	—	58050	—
10	„ Cheltueli generale	—	—	6750	—	6750	—
11	„ Imprimate	—	—	5666	23624	—	17958
12	„ Dobânzi datorate	1846	—	1846	1672	174	—
13	„ Dobânzi și beneficii diverse	—	—	7703	218216	—	210513
14	„ Dobânzi reportate	—	68848	69407	127545	—	58138
15	„ Fond de rezervă	—	23280	—	27906	—	27906
16	„ Creanțe dubioase	11130	—	11130	5830	5300	—
17	„ Cassa ajutor reciproc	—	59144	100600	159700	—	59100
18	„ Fond mobilier	—	—	—	20585	—	20585
19	„ Fond cultural	—	5377	—	10003	—	10003
20	„ Fond imobil	—	—	—	104592	—	104592
21	„ Fonduri diverse	—	111094	15543	43255	—	27712
22	„ Debitori diverși	12875	—	43975	37782	6193	—
23	„ Capital Bancecop	12592	—	12612	—	12612	—
24	„ Profit și Pierdere	—	46266	46266	46266	—	—
25	„ Depuneri dif. instit.	140923	—	2019142	1503000	536142	—
26	„ Diverși creditori	—	41427	245626	351315	—	105689
27	„ Efecte publice	8800	—	8800	—	8800	—
28	„ Imprumuturi convertite	7274	—	7274	—	7274	—
29	„ Reduceri la împr. conver.	7274	—	7274	—	7274	—
30	„ Impozite	—	—	5516	580	4936	—
	TOTAL	1841336	1841336	16184523	16184523	3676744	3676744

Președinte, G. BALAN

Contabil-Autorizat, A. ZELENSCHI

Anul III Septembrie—Octombrie 1935 No. 14—15

Poşta Redacţiei :

Articolele trimise spre publicare trebuiesc semnate cu numele propriu. Redacţia nu-şi asumă răspunderea celor cuprinse în nici un articol, aceasta căzând în sarcina autorilor.

Colaboratorii sunt rugaţi a scrie concis, citeţ şi pe o singură pagină. Articolele — afară de cele de studii: psihologie, pedagogie, ştiinţifice, ori literare — trebuesc limitate şi trimise înainte **de 5 ale fiecărei luni.** *Totodată D-nii preşedinţi ai cercurilor culturale sunt cu insistenţă rugaţi a trimite redacţiei rezumate după cele mai reuşite conferinţe pedagogice, ţinute de colegi, cum şi extrase din procesele-verbale, cu privire la bunul mers al şcoalei şi învăţământului din judeţ.*

— **ABONAMENTUL** —

100 lei anual
Pentru învăţători 80 lei
Preţul unui număr 10 lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA LA SEDIUL ASOCIAŢIEI INVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA, STR. MAREŞAL PREZAN No. 29
CHIŞINĂU

1p.50K.

D-lui

H. Marchetti

Avocat

str. Spitalului 8

Loco